

TARTALOM:

Anna főhercegnő és dr. vitéz József Ferenc főherceg lapunk részére adott emléksorai a gyöngyösi repülónap alkalmából.

P. König Kelemen ofm. a Szt. Ferencsek rendjének hatvani házlónöke: Pünkösdre.

Anna főhercegnő és dr. vitéz József Ferenc főherceg a magyar repülés nemzeti fontosságáról; a gyöngyösi vitorlázó repülők nagyszerű munkájáról.

(E. S.) Az országzászló.

Bartha Imre m. kir. gazdasági főtanácsos, a „Selecta Magtermelő r. t.” vezérigazgatójának nyilatkozata az exportlehetőségekről.

Szent-Ivány Ferencz földbirtokos Ape: Az egri strand.

Dr. Puky Árpád polgármesterrel a gyöngyösi Mátrában.

Dr. Szigeti Pál földbirtokos Csány: Ideiglenes teherrendezési javaslat.

Balogh István, a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület titkára. Gyöngyös: A Gyöngyösi Repülónap jun. 4-én.

Gáspárdy Elemér hevesi országgyűlési képviselő parlamenti beszéde.

Dr. Szilágyi József városi tisztiorvos Eger: Diphtheria elleni védőoltás Ramon-féle anatoxinnal.

Révász József rendőrtanácsos Hatvan: Levél a szerkesztőhöz.

Figlár Géza földbirtokos, takarékpénztári igazgató, Heves: Magyar gazdának nem érdeke, magyar pénzügyet pedig nem kívánhatja a földvásárló szövetkezet felállítását.

Dr. Hammersberg Elemér tb. vm. tisztifőorvos nagy sikere a párisi „Comité de la Foire” pályázatán.

Hősök napja.

Látogatásunk a pásztói alapítványi Margit kórházban.

Továbbá hírek, beszámolók a megye minden részéből.

EGER.
1933. MÁJUS HÓ 31.
IV. ÉVFOLYAM 10. SZÁM.

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER. ELŐFIZETÉSI ÁRAK; EGY ÉVRE 12 PENGÓ, FELEVRE 6 PENGÓ, NEGYÉDEVRE 3 PENGÓ

Javultak a vetési viszonyok Heves vármegyében. Vitéz Fluck Gusztáv gazdasági felügyelő legutóbb terjesztette elő jelentését a vármegye gazdasági és vetési helyzetéről. A hosszú szárazság után vármegyeszerte beállott esők jó hatással voltak az őszi és tavaszi vetésre. Néhol azonban a bő csapadék károkat is okozott, mert a vizár a fejlődő növényeket alámosta. A bőséges esők különösen elősegítették a rétek, legelők és takarmányfélék fejlődését. Gabonapoloskát csak szórványosan észleltek, eddig az ugynevezett bundásbogár jelentkezett nagyobb számban, más kártevésről nem érkezett jelentés.

Steiner Sándor gyöngyösi fényképész sikere. A budapesti árumintavásáron a hevesmegyei kiállítók közül a legnagyobb sikert aratottak egyike volt Steiner Sándor Gyöngyösi fényképész, akinek a rotációs fényképszoorosító üzemében készített képek közfelfűnést keltek. A nagy sikernek tanubizonyosága azon öröndetes körűmny is, hogy kitűnően sikerült produktumait a külföld is vásárolja, s egymásután kapja a legértékesebb megbízatásokat. Így a legutóbb a kir. várról az összes teltételeket ő készítette, továbbá a Mátyas templomot, a parlament épületét és a parlament tisztviselőinek tablóját is. A Steiner Sándor sikere gazdasági szempontból annál is értékesebb, mert teljesen nélkülözhetővé tette a németországi importot.

Csekő Gyula hatvani vendéglős érdekes újítása. Lapunk hirdetési rovatában közöljük, azon körűmny, hogy Csekő Gyula, a vasút mellett lévő vendéglőjét és éttermét május 1-én megnyitotta. Értesülésünk szerint Csekő Gyula igen életrevaló újítást léptetett életbe. Nevezetesen telefonon hívásra s az azokra 4—5 személy esetén autójával díjmentesen szállítja ki vendégeit.

5189/1933 tk szám.

Arverési hirdetmény-kivonat.

Reiner Adolf végrehajtónak Boros György és neje Fazekas Ilona végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 4200 P—1 tőkekövetelés és járulékaik behajtása végelt az egri kir. járásbíróóság területén levő, Eger városában levő, s az egri 4129 sz. betétben a + 1 sorszám 2939/2 hrsz. alatt felvett, Boros György és neje Fazekas Ilona nevének álló Brezovay uccai ház, udvara s annak alkotó részei és tartozekaira 1980 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1933 évi június hó 26 napján dél. e. 9 órakor telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében fűszl. 12 sz. ajtó fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpén-

zűl a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árlolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldött-nél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezeseről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147. 150. 170. §§; 1908: LX. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígertetet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígert ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.).

Eger 1933 évi május hó 12 napján.

Rombai s. k.
kir. jbiró.,,

1286 1933 tk szám.

Arverési hirdetmény-kivonat.

Egyházmegyei Tkpztr. végrehajtónak Szabó Ignác végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 1.000 P.—1. tőkekövetelés és járulékaik behajtása végelt az egri kir. járásbíróóság területén levő, Mezőtarkány községben levő, s a mezőtarkányi 27 sz. betétben a + 2 sorsz. 628 2 hrsz. alatt foglalt, s Szabó Ignác nevének álló kert ingatlanra, azok alkotórészei és tartozekaira, özv. Szabó Ignácné szűl. Földi Franciska javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog tenntartása mellett, 2200 P. kikiáltási árban. Ha azonban a végrehajtató követelése nem telnek ki, akkor az árverés hatálytalanná válik s az ingatlan a helyszínen újból árvereztetik, es pedig az özvegyi haszonél. jog tenntartása nélkül elrendelte.

Az árverést 1933. évi június hó 14 napján dél. u. 3 órakor Mezőtarkány községében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzűl a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árlolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldött-nél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezeseről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§; 1908: LX. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígertetet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígert ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.).

Eger, 1933. évi február hó 11 napján.

Szikszay s. k.
kir. jbiró.,

Anna főhercegnő

és

dr. vitéz József Ferenc
főherceg

lapunk részére adott
emléksorai a gyöngyösi
repülőnap alkalmából

A nemzetek létevének van ma
a repülés problémájával kapcsolatos
szempontok. A kultúránk szempontjából
a masszál való érdeklődése a szellem-
es gyorsasága általánosan megkérdőjelezhető.
Mintau, harradik a repülés
magának fejlődhetett és úgy, ahogy mi
azt szeretjük volna minden erővel
munkánk érdekében hogy a magyar
repülést mindenkor előlre vigyük!
Anna főhercegnő

A magyar repülés, a világon egyedülálló
személyes repülési verseny, ha meg-
kíméljük a repülést, hármas verseny
kiszámítás / (a verseny) /
repülési verseny!
Minden repülési nap egy újabb lépés
a nemzetiség felé!

dr. vitéz József Ferenc fej

Pünkösdre.

Irta: P. König Kelemen ofm.

Viharzó tengernél is változatosabb, hullámossabb az emberiség története: az élet tengerének mélyebb a medre s hatalmasabb erők duzzasztják.

Önzés, harag, gyűlölség fenéig kavarták ezt a tengert s a történelem viharai országokat, népeket súlyeszettek el. Az ókor nagy népeinek nyoma veszett. Kulturájuk, gazdagságuk egy-egy emlékét épp hogy eltemetésükkel mentette meg a föld. Dárius és a Fáraók kincse és elsüllyedt városok után kutat a lerongyolódott modern ember. Babilon, Egyiptom templomromjai között Ehrenberg zoológus lepkék és denevérek után szaladgál. S mi maradt meg abból, amit görög művészet és bölcsélet, spártai erő és római kultúra alkotott? Néhány muzeumi tárgy s kódexek, melyeket a középkor szorgalmas szerzetese az utókor számára lemásolt. Az ókor népei egymásnak hekatombákat építettek. Vad szörnyként egymást falták fel. Mintha már a „tisztá erkölcs, minden ország támasza és talpköve” szétmállóban volt, Róma meg sem látta volna Atilát s keleti gótokat, ha a kereszténység új erőt nem csepegtet erreibe.

A pünkösdi erő csapolta le a vadvizeket s varázsolta a római erkölcs lápos talajára a kereszténység erényvirágos kertjeit. Ugyanez az erő szelidítette meg később a frankok, germánok, angolszászok, szlávok, magyarok törzseit. Emberfeletti erő az, mely a pogány, vad népek lelki ugarát feltörte. Ezt az erőt adta Pünkösdi.

Pünkösdi: tűz, világosság. Nem tudás, műveltség. Több annál: lelki látás és boldog átélés, amely az egyszerű anyóknak és a szellemóriásnak egyként tárja fel a végtelenség tornácait s kielégíti mindannyinak a lelkét. Ez a látás elűzi az élet komor felhőit, tisztá eget ragyogtat s a megpróbáltatás napjaiban husvétii alleluját énekelte.

Pünkösdi: átalakító, teremtő erő. Mint a művész az erdő görcsös, kemény fájából faragja ki remekét: a pünkösdi erő gyáva galileai halászból világhódító apostolokat nevel: egyházüldözőkből előharcosokat s gyarló bűnösökből szenteket.

Pünkösdi: szeretet, tüzes, lángoló szeretet, amely jégkérget olvaszt, rideg embereket szivessé tesz. S e szeretet mindig alkot, sohasem pihen, csak egy szava van. Szent Pálé: Caritas urget: a szeretet üz, hajt.

Pünkösdi: lélek, mely az embereket lelkesíti teszi; s aki kéri, annak „jó lelket” ad. A lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, nyájasság, jóság, hosszútűrés, szelidség, hit, szerénység, megtartóztatás, tisztaság.” (Szent Pál Galatákhoz V. 22.)

Ahol ez a tűz lobot vetett, kiégetett salakot, megszüntetett rothadást, hatálytalanított üszkösödést s régi romokon és rothadásból új életet eremtett. Főnséges az a kép, mely az ó-kor hideg, dacos, élvhajtás világa után a történetíró lelke elé tárul: tiszta családi életével, vidám ifjúságával, szüzek seregeivel, énekelve halálba menő vértanuival, erényvilág hőseivel és a szeretetnek ezernyi tényeivel és tényezőivel az első agapéktól az egri norma hősnőinek áldozatos életéig.

Hajh! minő élet virulna a földön, ha minden erő ebben a mederben halad! Ha alantas, pusztító erők át nem csapnak a parton! Ha a pünkösdi virágfakadásra emberi rosszakarat nem hoz fagyot, jégverést, hűgútát!

Örök tragikum az emberiség történetének s magának a kereszténység történetének is: a háttéri erők szerepe s ezeknek utját egyengető emberi rövidlátás és rosszakarat.

Husz század pünkösdi erőáramlása után minő főnséges sugárzásban kellene az élet gyönyörűségeit, a kultúra vívmányait, áldását, egyszóval a népek boldogság-tengerét szemlélnünk. De e helyett mit látunk? Előttünk sötét kép, az élet szomorú valósága.

Ma vészesebben kavarog, hullámzik, örvénylik az élet tengere, mint valaha. Ha csonka országunk örvénylő kicsi öbléből a távolba neznünk, az elemek minden oldalról tomboló viharát látjuk. Csak oda-vetleg nevezünk néhányat nevén: a szovjet izzó istengyűlölete; a marxizmus végső erőfeszítése; faji, nemzeti erők tömörülése; a gazdasági összeomlást követő kavarodás, örvény; nemzetek, világgrészek anyagi és világnézetek szemléli harcai. És mennyi oldalról sorakoztatták fel az erőket és készülnek leszámolásra, mert mindenki azt hiszi, hogy „ez a harc lesz a végső.” Jóhiszemű emberek kísérleteznek, hogy a bajt elodázzák, de a politikai furlang, diplomáciai agyafurtság és rosszakarat minden jószándékot csirájában fojt meg. Ezek láttára, ki nem kiált fel kétségbeesetten a hullámokkal küzködő apostollokkal: Ments meg Uram minket, mert elveszünk? Csodálkozunk-e azon, hogy lásult, letargiás lelkek a pesszimista költőnek reménytelenségébe temetkeznek: Multadban nincs öröm, jövődben nincs remény. Spengler rengeteg érvel és ténnyel mutatja be ez elgondolást: mely szerint az európai kultúra kiélte magát s az önmaga által támasztott viharban féreg-ragta gyümölcsként hull le az élet fájáról.

Tény, hogy olyan világban élünk, milyenhez hasonlót keveset ismer a történelem. Mégse szabad kétségbeesnünk. Világotrázó viharon, ijesztő sötétségen keresztül vezet utunk. De meggyőződéssel valljuk, hogy háttérnek szükségünk van sötétségre: így verőfény és virágzó élet annál inkább kidomborodik. A festő esetje csak úgy állíthatja elénk a hullámzó tenger fehér tajtékját, ha a fehér színbe sötét árnyalatot visz bele. A Gondviselés engedi kavarnogni az élet tengerét, hogy annál több s értéke-sebb gyöngyöt dobjon ki a partra.

A pesszimisták egy tényezőt kihagytak számításukból: Pünkösdi. Pünkösdi élő valóság, isteni adottság. Csak utána kell nyúlnunk s vele közreműködnünk. A kereszténység természetéhez tartozik, hogy a pünkösdi tűz által mindig meg tud ujulni, új életre támadni. „Ha meghal is, élni fog.” Már most vegyük a sötét jövő legrosszabb lehetőségét: az emberiség s főleg Európa a pünkösdi világosság s tűz dacára vak és hideg marad. Nem lehetetlen, hogy testvérharc rázkódtatja meg a civilizált népet s a baj betelözéseül vörös szovjet, vagy sárga veszedelem hány kardélre megmaradt értékeket. Akkor a letört nemzetek a rabságba került zsidókhoz hasonlóan „Babilon folyam partja mellett ülve, sirni fog”, visszaemlékezve elmúlt, elherdált szép élet után. És

ha ez a szomorú vég következne be: a pünkösdi tűz azt tenné a világgal, mit az emberek tettek Madeira szigetén. lángbaborították s elpusztították minden mérges kigyót, férget; s aztán teremtettek rajta gyönyörűséges életet: ez a pusztító tűz is elhamvasztana mindent és nyomában teremtene a Szentlélek a multon okuló, erőteljes szép életet.

De meggyőződésünk, hogy ezt a végpusztulást elkerüljük. A vihar azonban még nagyon sokáig dúlhönghet és még sok ágat, virágzó hajtást letéphet. S ebben a viharban is elveszhetnek technikai kultúra, gazdasági rendszerek, kapitalizmus; sőt népek és nemzetek leszakadhatnak az élet fájáról. Különböznélünk feledjük, hogy amit egyesek gyöngynek, értéknek tartanak, az a pünkösdi tűz világánál és a valóságban értéktelenség, sőt néha veszedelem. A fagyöngy nem gyöngy, hanem veszedelmes élősd s szerencsés az a fa, melyről a vihar letépi az élősdit. Pünkösdi regeneráló erő s miként a kert fája visszametszéssel följavul, az élet fája is nemeshül a megpróbáltatá-

sok által. Tépjen bár le a vihar ágakat törzséről, csak száraz ágak azok s e veszteség a fának javára szolgál.

Kétségbeesésre okunk nincsen. Politikusok, diplomataik kavarhatják az üstöt, csak a felszín habját, tajtékát érintik. Az élet mélyebben folyik s azt a Gondviselés pünkösdi ereje irányítja.

Jussunk helyesebb belátásra és szilárdabb önbizalomra. Pünkösdkor szent imára nyiljon ajkunk: „Teremtő Lélek szállj le ránk . . .” Aztán álljunk bele apostoli lélekkel a pünkösdi új élet elszánt munkásai közé. Mindenkinél meg kell tennie a magáét. A teológusok elve: Gratia supponit naturam: hogy a pünkösdi áldásos esőnek eredménye legyen, magunknak kell a talaját elkészítenünk.

Az ugartörő munka megindult; a Vatikán szociális enciklikái ez új életnek pünkösdi hajnalhasadása. Az élet vészes viharában — vajjon — meggyújtja-e lámpását a tűznél a világ?

Anna főhercegnő és dr. vitéz József Ferenc főherceg a magyar repülés nemzeti fontosságáról; a gyöngyösi vitorlázó repülők nagyszerű munkájáról.

A gyöngyösi repülők nagyszerű munkája iránt érzett nagyrabecsüléssel és szeretettel a lelkemben kopogtam be dr. vitéz József Ferenc főherceg rózsadombi palotájában lévő titkári hivatalába.

Elmondtam jövelelem célját. Nagyon szeretnék néhány sort kapni a Fenséges Asszonytól és Öfenségetől a gyöngyösi repülőnap alkalmából.

Debatán 3 órakor már megkaptam a telefonertesítést, hogy Öfenségeik szívesen teljesítik kérésemet.

A megbeszélés szerint egy óra múlva már ismét a palota előcsarnokában ültem, és vártam, hogy Öfensége titkárától, aki éppen referálását végezte, átvehessem az ígért emléksorokat.

Csupán néhány percig várakoztam, közben a beborult idő ellenére mellettem vitte ki sétatújtára pompás kocsiában a magyar „nőrsz” a főhercegi család legkisebb sarját.

Kinyílt az ajtó és a kilépő titkár meglepetésemre közölte velem, hogy Öfensége személyesen óhajlja előbb a kérdést velem megbeszélni.

Néhány pillanat múlva, úgyszólván minden formáság mellőzésével már a dolgozószobában köszönthettem a fenséges párt.

Őszintén szólva, a meglepetéstől kissé elfogódott lélekkel állottam meg az izig-vérig magyar főhercegi pár előtt.

Zavarom csak pillanatokig tartott.

A tiszta, zamatos magyar szó, a minden formáságot mellőző barátságos fogadtatás és legfőképpen a fenséges párnak szinte csodálatraméltó meleg, biztató tekintete, eltüntették bennem a zavarnak még a nyomain is.

Előterjesztett kérésemre szinte egyszerre kaptam meg a beleegyező igent, amelyet nyomban követett a teljesítés.

Öfensége íróasztalához ült, és papírra vetette mondanivalóját, a Fenséges Asszony pedig a szom-

széd szobába távozott, honnan néhány perc múlva visszatérve, átnyújtotta a megírt emléksorokat, amelyeket lapunk vezető helyén közlünk.

Öfensége nagy szeretettel emlékezett meg a magyar repülés nemzeti fontosságáról, a gyöngyösi vitorlázó repülők lelkes csapatának eddigi nagyszerű teljesítményeiről, amelyet annak tulajdonított, hogy a szuggesztív erővel rendelkező elnöküket — Gyöngyös polgármesterét, az ő lelkes pilótacsapatával együtt, valóban áthatja az a nagy, nemzetmentő feladat, amelynek hűségese ápolására egyesültek.

Közben megeredt odakinn a zuhogó zápor s Öfensége örömmel jegyezte meg, hogy ime, amikor legnagyobb a szükség, közel a segítség. — a jó Isten áldása ez a májusi életetadó eső, amely meg fogja adni az élet nehezségével birkozó magyar ugar munkásainak a nyugalmat, békét nyújtó kenyeret.

Egy félórát töltöttem Öfensége dolgozószobájában s nagy élvezettel hallgattam Öfensége kitünő tájékozottságra valló, találó megjegyzéseit.

A Fenséges Asszony tiszta, zamatos magyar kiejtése egyenesen bámulatra ragadta az embert!

A tiszta hálaérzés köszönő szavával, azon megfizetelő ígéret birtokában távoztam a szebb magyar jövő igen értékes biztosítékát jelentő főhercegi családtól, hogy a május 4-i utjuk alkalmával meg fogják tekinteni Hatvan egyik nevezetességét, a Neckuen fele híres szegfűkertészetet.

Heves vármegye közönsége május 4-én a gyöngyösi repülőnapon meleg, hűségese szeretettel fogja köszönteni a fenséges párt.

A Fenséges Asszony keresztelő jelmondatát kiscérje a magyarok Istenének áldása, legyen a magasba lendülő „Gyöngyös” a magyar élniakarásnak a Hadurhoz küldött üzenete!

(V.)

Az országzászló.

(E. S.) Ritkán született meg magasztosabb, poetikusabb gondolat, mint az Urmánczy Nándor erős koponyájában az országzászló fenségesen szép és symbolikus gondolata:

ragyogjon a magyar trikolor az ország fővárosában a Szabadságnak szent vérrel áztatott terén: ragyogjon és hirdesse minden népnek, urbi et orbi, hogy a magyar nemzet él.

Él de gyászol. Ezért lengjen mindaddig félárbocon a gyász jeléül, míg az Országzászlót körülvevő Délnek, Nyugatnak, Északnak és Keletnek szobrai csak jelképezik az ország egységét, de tagjai le vannak operálva.

Ez a fenségesen szép és egyszerű gondolat a legnagyobb élő propagandája a revíziónak.

Ennek a gondolatnak, épen azért, mert fenségesen szép és grandiózus, meg kellett volna maradnia a maga eredeti elgondolásában, a maga monumentális egyedülállásában.

Ugy érzem, hogy ezt a monumentálisan nagy gondolatot aprópénzre váltották fel akkor, mikor sok országzászlót állítottak fel mindenfelé elszórtan az országban.

Félre ne értsen valaki! Én előttem mindennél szentebb a legcsekélyebb hazafias felbuzdulás is.

Hát még a szent trikolornak kultussza! De épen ezt a kultuszt féltem, hogy el ne kopjon a nagy forgalomban, mint az apró pénz.

Vannak dolgok, amelyeket meg kell csinálni, ha valaki az eszmét megpendíti. — Ilyen az országzászló is.

Vajjon ki merné ellenezni azt, hogy állítsassék országzászló, ha egyszer valaki ezt az eszmét felvette? Senki.

De ugy, ahogy pillanatnyilag áll a helyzet: Kistályán leng az országzászló. Egerben meg nem: legalább is fonák a dolog, aminek csak egy reparációja lehet!

Ha már az ország fővárosán kívül másutt is állítottak fel országzászlót, akkor állítson fel az országnak minden városa, minden községe.

Ebben a formájában megint grandiózus lesz a gondolat: az egész ország zászlóerdőjével a legkisebb hely is hirdesse, hogy él a nemzet és a legkisebb hely is gyászolja, hogy egyelőre még csonka az ország.

Állítsuk fel tehát *mindenütt* az országzászlót, őrizzük azt kegyelettel és ápoljuk szakadatlanul a hozzáfűződő hazafias gondolatot: az ország élő egységének nagy gondolatát.

Bartha Imre m. kir. gazdasági főtanácsos nyilatkozata az exportlehetőségekről.

Fölkerestük Bartha Imre m. kir. gazdasági főtanácsost a Selecta Magtermelő R. T. vezérigazgatóját, aki föllelé ivelő pályáját vármegyénkben a nagyleki uradalomban kezdte meg, hogy tőle — mint aki legutóbb is igen értékes exportlehetőségeket teremtett Angliába — megtudjuk a mezőgazdaságunkat legjobban érdeklő kérdést, az export lehetőségek helyzetét.

Kérdésünkre, hogy a németországi termés, mag, gyümölcs és egyéb mezőgazdasági export megszorítása milyen hatással lesz folyó évi termésünk értékesítésére, szives volt az alábbi felvilágosítást adni:

A németországi események általánosságban azt mutatják, hogy ez a hatalmas nép átmenetileg fejét vesztette és olyan egyoldalú intézkedéseket tesz, amelyek nemcsak saját gazdasági életét, hanem az európai gazdasági életet is megzavarják. — A mezőgazdasági terményekre kivetett horribilis vámok lehetetlenné teszik mezőgazdaságunk exportját Németországba. Sajnos, ez ellen mi semmit sem tudunk tenni, de jó lesz megjegyezni a jövőre nézve, hogy a volt szövetséges velünk szemben ilyen intézkedéseket tesz akkor, amikor romániai és jugoszláviai mezőgazdasági terményeknek speciális engedményeket adott. Az adott helyzettel számolnunk kell, épen azért exportőrjeink és kereskedőink kötelessége most, hogy az értékesítésre kerülő terményeknek újabb piacot szerezzenek. Szerény véleményem szerint ez részben már sikerült is és bizton hiszem, hogy később még jobban fog sikerülni, mert a németországi vajértékesítést sikerült Franciaországban és részben Angliában pótolni. — Szerény véleményem szerint ez a két fogyasztóhely oly hatalmas mennyiséget képes

felvenni, hogy megfelelő organizációval, lelkiismeretes szállítással ott igen jól megvethetjük a lábunkat.

Ugyancsak Anglia felő látok lehetőséget zöldség és gyümölcs szállításokra vonatkozólag is, abban a pillanatban, midőn a Máv. ezen szállításokhoz szükséges speciális kocsik felett fog rendelkezni. Németország egyik hatalmas vetőmag felvevő piac is volt, amit azt hiszem, pótolni fognak a jelenlegi amerikai események. Ugyanis az amerikai dollár zuhanása és az ottani mesterséges áremelkedések, valószínűnek tartom, hogy lehetővé fogják tenni, hogy az amerikaiak itt levő zárolt pengő-követeléseiket áru formájában kívánják mobilizálni, ami észrevehető onnan is, hogy nagyobb idejű termésű vetőmag-tételek iránt érdeklődnek.

Fenti általános véleményem mellett nem mulaszthatom el azt, hogy ismételen rámutassak arra, miszerint mezőgazdasági feleslegünk elhelyezésének legtermészetesebb és legegyszerűbb helye Csehszlovákia és Ausztria, nekünk ezt az értékesítési lehetőséget tovább kell kiépítenünk és bölcs miniszterelnökünk szavaira hivatkozva a politikában és a gazdasági életben érzelmi momentumok nincsenek, tetteinket a hideg észnek kell szabályoznia. — A hideg ész nekünk azt diktálja, hogy Csehszlovákiával és Ausztriával gazdasági kapcsolatainkat minél jobban ki kell mélyíteni és felesleges terményeinknek ott kedvező körülmények között piacot teremteni. —

A hevesvármegyei dinnye és szőlőexport eddigi értesüléseim szerint is igen komoly lépéseket tett, hogy az elhelyezési lehetőségek biztosíttassanak, ezen akciónak eredménye azonban csak akkor lesz, ha a hevesvármegyei termelők a folyó évben áldo-

zatot hoznak és a külföldi értékesítésre kerülő árú a leglelkiesmeretesebb válogatással, osztályozással és csomagolással indítják utnak, még ha ez pillanatnyilag bevételük rovására is van. Különösen a dinnye-exportnál exportőrjeinknek és termelőinknek tisztában kell lenniök az érési fokkal és meg kell találni az alkalmas pillanatot a dinnye leszedésére, figyelembevéve azt, hogy például az angliai exportnál az áru 3—4 napig állandó rázásnak van kitéve és a forró napokon át a forró vagonokban egy újabb érési folyamatot kell végigélnie.

Szerény véleményem szerint a világ termelési rendje lassu átalakulás alatt van, s ma még nem alakultak ki tisztán a jövő körvonalai, éppen azért nekünk, mint agrárországnak figyelemmel kell kísérnünk a világgiaconkat és igyekeznünk kell mindenütt terményeinknek megfelelő értékesítési helyet keresni és biztosítani.

Az egri strand.

Írta: Szent Ivány Ferencz.

Sok szót hallottunk, különösen az utóbbi időben, az Egerben létesítendő strandfürdőről, pro és contra, mint hírlík, szenvedélyes vitákat váltott ki ez az ügy Egerben, míg végül mégis elhatározottat a strandfürdő létesítése.

Miután Eger nemcsak az egriek ügye, de mint megyénk székhelye, annak fontosabb ügyei egész megyénk társadalmát érintik, sőt kell, hogy érdekelték is, szükségét érzem annak, hogy megyénk vidékének véleményét is szóvá tegyem, annál is inkább, mivel ezen vélemény, tekintve a közvetlen érdektelenségét, mindenesetre mérvadóbb, objektivebb az esetleg személyi motívumoktól fertőzött, helybeli véleményeknél.

Mi vidékiek, a jelen kérdés elbírálásánál, minden támogató, vagy ellenvélemény érvenek félretételével, csak magával az egyszerű, pusztán tényekkel foglalkozhatunk, hiszen nem tudhatjuk a város háztartását esetleg érintő előnyét, vagy hátrányát a létesítendő strandfürdőnek, valamint nem ismerhetjük az esetleges fellépő közóhaj tényleges mérvét, ebben a kérdésben, azonban végeredményben ezek a dolgok ebben a kérdésben nem is döntő szerepűek, csupán a szűk látókörű, kicsinyes esetlegesek előtt,

Mi vidékiek, csak azt tudjuk, látjuk, tapasztaljuk, hogy Eger, megyénk székhelye, mindenkor a jól kiérdemelt vezetőserepet vitte előttünk, amely vezetőserepet mindenkor méltóan töltötte be, hiszen erre több mélyenfekvő okból, predestinálva is van. Eger ugyanis nemcsak mint Hevesvármegye székhelye emelkedik ki szegény megcsontított országunk meghagyott városai közül, hanem történelmi szerepe, mindenkor fátylaként világító kulturmunkássága, nevezetes férfiakat, nagy elméket kitermelő képessége, évszázados magasnívójú civilizáltsága, mind régen vezetőserepre rendelték ki.

Mindenkor büszke öröm tölti be szívünket, ha Egerben járva, látjuk a városnak szinte napról-napra történő megszépülését, fejlődését, haladását, a szinte varázslatra teremtett gyönyörű parkirozásokban gyönyörködhetünk, újra és újra élvezhetjük a pompás történelmi emlékeket, remek épületeket, — szóval az egész nagyszerű, látványosságzsámbe menő várost.

Eger nem sablon vidéki város. Eger elsősorban kulturgócpon, magánviselven ennek már külsejében is bélyegét. A város karakterisztikuma, egy bizonyos,

meg nem nevezhető, kézzel nem fogható patina, amely legértékesebb, legnevezetesebb sajátja. Természetesen, ezt a patinát az egyszerű lélek ódságnak, vagy talán éppen civilizátlanságnak fogja minősíteni, mert az abban rejlő szépséget, erőt, bájt, fellogni nem képes, de ezeket legfeljebb sajnálkozó elnézés érheti ezért.

Olyan ez a város, mint egy remekbe foglalt antik ékszer, melyben a figyelmes szemlélő mindég új és új szépségeket, látnivalókat talál, ahol a legapróbb részletek, — egy vert vas kapu, egy román oszlopfeje, egy portálé, — elragadják szépségükkel a művelt lelkű embert.

Az egész városban pedig rajta van az érseki székhely komoly, méltóságjeljes, tiszteletparancsoló hangulata, melyet az ottlakók talán már nem is érznek, de amely az idegent azonnal megkapja. Ennek a hangulatnak symbolumaképpen, emelkedik a város fölé a Székesegyház hatalmas kupolája.

Ebben a városban pedig, ahol minden kódarab jóformán történelmet mesél, igazi kulturát lehel, a strandfürdő létesítése lehet jó üzlet, lehet talán a mai felületes, kegyeletet nem ismerő, kulturértéket nem becsülő, törtető, a nuditás alacsony élvezetét hajhászó, hogy ugymondjam „modern” fölfogás eredménye, de a város nívóját semmi tekintetben emelni nem fogja, — sőt azt eredetiségében rontja, egyenes ártalmára fog szolgálni. Ennek a városnak a jellegével homlokegyenest ellenkező.

Egy esetben volna létjogosultsága a strandfürdőnek, ha ugyanis a városban nem volna egyáltalában fürdő. Akkor, tekintve, hogy egy strandfürdő létesítése legkisebb befektetést igényel, ezzel indokolni is lehetne. Tudtommal azonban a városban több fürdő is van, melyek a legkényesebb, legmodernebb igényeket is bizvást kielégíteni képesek. Mi szükség van tehát itt a határozottan destruáló hatású, erkölcslezítő strandfürdőre?

Egészségi szempontból minden indok nevétséges, hiszen éppen úgy élvezheti bárki a víz, levegő és napfény gyógyhatását, a meglévő, szeparált fürdőkben, mint a strandon, a meztelenség látása pedig gyógytényezőként még eddig tudtommal, nincsen bevezetve.

Éppen ilyen kicsinyes, sőt nevétséges az idegenforgalomra hivatkozni ebben a kérdésben. Az idegen aki Egerbe jön, a város valóban értékes szépségeit fogja megnézni, azokért jön Egerbe, el fog menni a Székesegyházba, megnézi a várat, az érseki Lyceumot, a mecsetet, a vármegyeházát, gyönyörködni fog a kis préposti remek palotában, megnézi a Ciszteriek gyönyörű templomát, a minorita pompás barokk templomot stb. de semmiesetre sem azzal a kérdéssel lép Eger városába, hogy a strandfürdő merre van? Sőt ha éppen fürdeni akar, akkor is bármelyik más fürdőt fogja előbb választani, bizonyára.

Azt koncedálom, hogy az ugynevezett filléres gyorsokon Pestről kiözönlő, igen vegyes publikum egyrésze érdeklődni fog a strand után, mint kiváló llörttelep, valamint könnyű ismerkedési lehetőség iránt, de ez még a legnagyobb jóakarattal sem nevezhető idegenforgalomnak. Mert az olyan idegenre, aki Pestről csak azért jön Egerbe, hogy ott a nap nagyrészt a strand vizében, homokjában elhentegetje, mutogassa a jó egrieknek a legújabb fürdőruha kreációkat, vagy nyeglemódon llörtte csábítsa a gyereklányokat, Egernek azt hiszem semmi szükség sincsen. Még akkor sem, ha a strand igen jelen-

tős anyagi előnyt jelentene a városnak. Aki ebben a kérdésben idegenforgalmat emleget, annak halvány sejtelve sincsen az idegenforgalom mibenlétéről, avval komoly vitába állani felesleges, mert az egy ilyen kérdésnek mélyen a színvonala alatt áll.

Hátra van még, mint ellenérv a lakosság egybehangzó kívánsága. Elsősorban is erősen kétkeltem az egybehangzó kívánságot, sőt még a többségét is. Eger város lakosságának ugyanis jelentős részét egyházi férfiak, nők alkotják, így bajos elképzelni, hogy ez a rész a strand mellett foglalna állást. Ugyancsak jelentős, számottevő része a lakosságnak komoly, hivatásánál fogva konzervatívizmusra hajló, jóízű hivatalkomember. Ezekből is bajos elképzelni a strand anyagát. Nem kevésbé értékes eleme a városnak a kereskedőtársadalma, valamint az iparos osztály. Manapság pedig, mikor éppen ez az osztály talán legjobban érzi a gazdasági válságot, alig képzelhető el, hogy egyéb kívánsága, gondja, baja se legyen mint a strandlördő. A város munkássága, földmivelő társadalma, pedig máresak foglalkozásánál fogva sem ér rá arra, hogy a strandon henyéljen, de meg sokkal józanabb is annál, hogy a nehéz munkával keresett garasait a strand homokjába szórná. A tanuló ifjuság, — szintén nagy tömeg, — úgy hallom, el lesz tiltva szerencsére ettől az „élvezet”-től.

Önként felmerül tehát a kérdés, vajjon kinek kell tehát a strand? Hol az a mindentlegyűrő, elodázhatatlan fontos érv, szükség, amely egy strand létesítését életszükségletté teszi? Nyilván vannak egyesek, akik szívesen elhemperegnek édes semmittevésben a napos strandon, akik szívesen legeltetik szemüket a nuditáson, akiknek pompás szórakozást nyújt ez az olcsó huskirakat, — de ez nem Eger társadalma! Sántít ez az egész dolog valahogyan, de természetesen a sántaság okát csak azok értik, akik a kulisszák megett vannak.

Bizvást megállapíthatjuk tehát mi vidékiek, hogy ez egyszer a mindig példaadó, irányító szerepét

székvárosunk eltért a tradíciótól, eltért az öt megillető vezetőszeretétől, nem jár előttünk követendő példaképpen. Megtette az első lépést a város a destrukció, a sajátmag, megtagadása után. Mert igenis, a strand destruál, bárki, bármit is beszél! Mert a nuditás, csak a fennköltlelkű, művészlelkűben ébreszthet művészi, esztétikai gyönyörűséget, azonban a strand nem művészklub, tehát a mindennapi emberben, különösen pedig a fiatalságban határozottan csak alacsony érzelmi izgalmat kelthet. Aki ezt tagadni akarja, az az il nincsen mit vitatkozni, mert fanzeus lelke.

Nem is kívánok szólni az Érsek Ur Ócselencziája iránt való lojaltságról, reverenciáról, ebben a kérdésben, hiszen a városban azt hiszem, alig-alig akad olyan, aki ne érezte volna már az ő áldó kezét valami formában segítségére sietni. Hiszen a hálakereslet olyan adomány, amivel az Isten csak kivételesen érdemesít. A tömeg pszichésében rejő motivum, hogy mindég az ellen fordul, akinek hálával tartozik, aki jöttevéje, akit tisztelni kénytelen, akire csak felnevezhet, de akire ő fel soriasztani nem lehet. Mindenesetre a strand létesítésével Eger az ő színiéletű Főpásztorával szemben kiállította saját magának a legkötelezőbb, legelembb hála elégtelen bizonyítványát.

Ez azonban Eger személyes ügye, ez az etikai fogatkozás érzelmi momentum is lehet egyesek szemében csupán s így fontossága, szeriatük nem elsőrendű.

Eger, ez a csillogó drágakő, önön kezével ütött esorbát ragyogásán, fényén. Rossz példát nyújtott. Rosszul irányít, vezet. Mi vidék, így nem követhetjük! Nem tudjuk, mit hoz a jövő. Reméljük azonban, hogy ezt a diestelen esorbát iparkodni fog a város mielőbb kiköszöröztetni, hogy újra hibátlan segítség tekintélyével álljon előttünk, ez pedig csak úgy lehetséges, ha van benne elég lelkiere arra, hogy a strand kapuit becsukván, elmondja a jobb belátás dokumentumát, a „mea culpa”-t.

Dr. Puky Árpád polgármesterrel a gyöngyösi Mátrában.

Nyugodt, biztos kézzel vezeti autónkat a csendőrből sollórré lett vezető, fel a gyöngyösi Mátrába, a Kékestetőre, hogy a Mátra szerelmesével, dr. Puky Árpád polgármesterrel együtt tekinthessük meg a gyönyörű, természeti szépségekben bővelkedő Gyöngyös környéke gazdasági életének nagyértékű erőforrását jelentő érhálózatot, amelynek kezdő állomása a Pipiske hegyen lévő vitorlázó repülőhangár, — a végső állomása pedig az építés kezdeti stádiumában lévő honvédtisztai üdülő.

Szinte csodálattal hallgatjuk a Mátraegylet elnökét, amint hihetetlen, szuggesztív erővel, vasakarattal beszél terveiről, amelyek a Mátra fejlesztését, az idegenforgalom nagyobbítását célozzák.

Lassan kapaszkodunk fel a Pipiskehegyre; nem volt szerencsénk, — a hangár zárva volt, a nemzetközi vásáron kiállított, Janka mérnök által tervezett, saját gyártmányú „Gyöngyös” még nem érkezett haza.

„Igen sajnálom, hogy nem látta ezeket a nagyszerű fiukat munkájuk közepette, mondta a polgármester — akiknek minden gondolatuk, talán még az imádságuk is az, hogy hivatásukat minél sikeresebben tölthessék be!”

Mátrafüredhez közeledünk, itt már látszik a készülő élet, szorgos munkáskezek dolgoznak az épülő

villákon, hogy a kitzótt időpontra elkészülhessenek. Örömmel látjuk, hogy ez a pompás, szép kis üdülőhely néhány esztendő alatt milyen közkedvelté lett. A villák egész sokasága épült az utóbbi időben és most is 11 villa áll építés alatt.

Hogyha a csongrádmegyei tanítók nagyszerűen berendezett házáat, az ujonnan felépült villák egész sorozatát, a kiépített villany és vízvezetékét és a karbantartott, hengerelt utakat megtekintjük, állapíthatjuk meg igazán, hogy milyen rosszindulatú, kicsinyes és meddő az a kritika, amely Gyöngyös polgármesterét azzal vádolja, hogy nem fordít elég gondot Mátrafüred kiépítésére és minden erejével csak a Mátra magas részeinek kifejlesztésére törekszik.

Ha Gyöngyös házainak, így a városházának is üszkös, lerongyolódott falaira és tetőjére, főtűjainak tönkretett mivoltára mutatunk és visszagondolunk arra, hogy kb. 9 esztendővel ezelőtt a mátrafüredi Csongrádmegyei Tanítók Háza körül vadászlehely volt, akkor az ilyen bírálatot valóban rosszindulatú, hálatlan gyermekcsinynek kell tekinteni...

A szanatórium felé közeledünk, csupán annyi időnk van hogy egy pillantást vessünk a hatalmas méretű nagyszerű alkotásra, amely természeti fekvésénél és nagyszerű gyógyító tényezőinél fogva Európa

első intézményei sorába fog lépni a közeljövőben.

„Itt még cselekvésre van szükség, ha azt akarjuk, hogy ez a nagyszerű intézmény nagy hivatását betölthesse.

Át kell helyeznünk a por csökkentése végett a szanatórium melletti utszakaszt és bizony a külföldi példák alapján portalanítani kellene a szanatórium körüli utvonalat.”

Az ujonnan hengerelt Kékestetőre vezető uton lassan kapaszkodunk fölfelé. Itt már látszik a lázas készülődés, a megfeszített munka, hogy a nagy igéret, a június 3-iki megnyitás teljesen felkészülve megtörténhessenek.

A város gőzhengere váltott gépezetekkel látástól látásig szünet nélkül dolgozik, hogy az esős időszak által megzavart munkamenet pótolható legyen.

Hosszú kocsioszlopok mellett haladunk el és boldog örömmel szemléljük a dolgozó, a pezsdülő eleven élet lüktetését — ma a vállalkozás nélküli megdermedt világban.

Végre felértünk:

Csodálatos, lenyűgöző panoráma! Azon a helyen, ahol ezelőtt 1—2 évvel még egy kunyhóról is alig mert álmodni a természetet imádó turista, — most ott áll gyönyörű, imponáló nagyságban a Kékes szálló!

Elragadtatással szemléljük az Alföld felé nyíló csodálatos szép kilátást, a szálló előtti parkosított rész, a tenniakarásnak nagyszerű bizonyítékát az 1000 méter magasságban egyenletes temperaturán tartható strandfürdőt.

Végigjárjuk a pompás épület modernül berendezett, nagyszerű helyiségeit, a lakószobák, a közös étkező, kártyázó olvasótermek, — a vizgyógyintézet, mind, mind arról tesznek biztosságot, hogy itt a vállalkozók, a természeti adottság — a tudósok által statisztikával igazolt világhírű kincs, — a „naposság” mellett, — semmi költséget nem kímélve, maguk is elkövettek mindent, hogy az, akit a jó sorsa ide fog hozni — a legnagyobb megelégedéssel távozhassék!

Igen okos, előrelátó gondolat volt a turistáknak külön, teljesen távolálló épületet létesíteni. A gyöngyöskedőt, az üdülést keresőt zavarta volna az egészséges emberek hangos szava.

A különálló épületben 250 turistát befogadó étterem, autógarázs és személyzeti lakások foglalnak helyet.

A Kékes szálló mögött kicsiny kápolna emelkedik, amelynek alsó részében a Csorka család kriptája lesz.

Érdeklődésünkre megtudjuk, hogy kb. 1 millió pengőbe került a Kékes szálló létesítése, egy puritán lelkű, akarni tudó közéleti férfi. Gyöngyös polgármestere legszebb álmának megvalósítása . . .

. . . A Mátraegylet pompás turistaházába, a mátraaházi jellegzetes pagodaszerű épületbe már úgy megy be az ember, mintha az a legtermészetesebb dolog lenne, hogy ezen a gyönyörű helyen ez a szegény egylet nagy merészséggel egy ilyen házaspótló intézményt létesített!

Szinte hihetetlenül hangzik, hogy a múlt évben cca. 160.000 pengőre volt tehető az a forgalom, amelyet Gyöngyösnek Mátraháza vendégei jelentettek.

Utunk végállomásához érkezünk: a Honvédtisztai Üdülő építéséhez.

Négyszáz méterrel Mátraháza után, a paradízius mentén — 500 méterre a siugró sáncról létesül 700

m. magasságban a gyöngyösi Mátra egyik leendő büszkesége, a Honvédtisztai üdülő, Gömbös Gyula honvédelmi miniszter nagyszerű ajándéka.

Ott találjuk az építkezés vezetőségét, a tervező építész-mérnököt: Kruspach Lászlót, az építővállalkozókat: vitéz Kapuváry Gusztáv budapesti és Gajdóczky Testvérek gyöngyösi építőmestereket.

Elragadtatással szemléljük a nagy koncepciójú tervrajzokat és lelki szemeink előtt szinte megjelenik a 350.000 pengőbe kerülő, 6 méteres terrasszal bíró nagyszerű építmény, amely 6 kat. holdnyi parkjával, 50 szobájával kb. 100—130 személy befogadására lesz alkalmas.

Jóleső érzéssel hallgattuk, hogy maga Gömbös Gyula honvédelmi miniszter és az építkezés ellenőrző vezetője, Darvas tábornok is milyen nagy érdeklődéssel és odaadó szeretettel kezelik, semmi áldozattól vissza nem riadva, a Mátránk ez egyik díszét jelentő intézmény minél szebb alakban való létesítését.

Három hónap óta folyik itt is a szorgos munka, amely eddig is kb. 40 családnak adott kenyeret és most, a tényleges építkezés megkezdésével 200 munkásnak fogja munkaadásával a nehéz életet elviselhetővé tenni.

Gyöngyös város polgármesterének minden munkahelyen van egy-egy biztató, meleg szava. Az építészvezetőket nagy szeretettel szinte lelkileg presszionálja, hogy a lehetőség szerint csak gyöngyösi munkást, kereskedőt, iparost és gazdát támogassanak! . . .

Visszafele indulunk, a látottak szinte filmszerűen újból lepereregnek előttünk.

A gyöngyösi vám közelében szembetalálkozunk az árumintavásárról visszaérkező „Gyöngyös” repülőgéppel. A repülőgépet hozó teherautó sofőrje mellett ott ül a gyönyörű alkotás tervezője: Janka mérnök.

Megállunk. Tiszteletteljes jelentés, a polgármester a repülők igazi atyja, végigsimogatja szemeivel a visszahozott, mindenki által megcsodált büszkeségüket. A gép alkatrészei közül kibukkant a gép egyik társalkotója, Molnár aviatikus is. Szinte megható az a gondos ragaszkodás, amellyel műyük iránt viseltek ezen fontos nemzeti munkának önzetlen lelkes harcosai.

Hálás szavakkal köszöntünk el Gyöngyös polgármesterétől, akinek hihetetlen, szuggesztív ereje, kiváló tehetsége és törhetetlen akarata teremtette meg azt a légkört, amelyben a látott alkotások e gazdaságilag halott világban megszülethettek.

Halálozás. Május hó 25-én hunyt el 92 éves korában hosszas betegség után Hatvanban Sohr Jakab szőlőbirtokos. Temetése május hó 28-án volt, nagy részvét mellett. A megható gyászbeszédet dr. Adler Vilmos főrabbi tartotta. Az elhunytban dr. Sohr Gyula hatvani ügyvéd és Sohr Benő édesapjukat gyászolják.

A vármegye első revíziós zászlóját Hevesen állították fel. Vármegyénk községei közül Hevesé az érdem, amelynek hazafias érzésű lakossága, átérezve az ügy nemzeti fontosságát, elsőként állította fel a vármegye területén a revíziós zászlót. A szép, megható ünnepség a hősök ligetében zajlott le, amely alkalommal az ünnepi beszédet Buczkó János eszper plébános mondotta nagy hatással. A zászlóanyait tisztet dr. vitéz Tömösváry Jánosné töltötte be.

tős anyagi előnyt jelentene a városnak. Aki ebben a kérdésben idegenforgalmat emleget, annak halvány sejtelve sincsen az idegenforgalom mibenlétéről, avval komoly vitába állani felesleges, mert az egy ilyen kérdésnek mélyen a színvonala alatt áll.

Hátra van még, mint ellenérv a lakosság egybehangzó kívánsága. Elsősorban is erősen kétlem az egybehangzó kívánságot, sőt még a többségét is. Eger város lakosságának ugyanis jelentős részét egyházi férfiak, nők alkotják, így bajos elképzelni, hogy ez a rész a strand mellett foglalna állást. Ugyancsak jelentős, számottevő része a lakosságnak komoly, hivatásánál fogva konzervatívizmusra hajló, jóizlésű hivatalnokember. Ezekből is bajos elképzelni a strand anyagát. Nem kevésbé értékes eleme a városnak a kereskedőtársadalma, valamint az iparos osztály. Manapság pedig, mikor éppen ez az osztály talán legjobban érzi a gazdasági válságot, alig képzelhető el, hogy egyéb kívánsága, gondolja, baja se legyen mint a strandfürdő. A város munkássága, földmivelő társadalma, pedig máresak foglalkozásánál fogva sem ér rá arra, hogy a strandon jelenjen, de meg sokkal józanabb is annál, hogy a nehéz munkával keresett garasait a strand homokjába szórja. A tanuló ifjuság, — szintén nagy tömeg, — úgy hallom, el lesz tiltva szerencsére ettől az „élvezet”-től.

Önként felmerül tehát a kérdés, vajjon kinek kell tehát a strand? Hol az a mindentlegyűrő, elodázhatatlan fontos érv, szükség, amely egy strand létesítését életszükségletté teszi? Nyilván vannak egyesek, akik szívesen elhemperegnek édes semmittevésben a napos strandon, akik szívesen legetetik szemüket a nuditáson, akiknek pompás szórakozást nyújt ez az olcsó huskirakat, — de ez nem Eger társadalma! Sántít ez az egész dolog valahogyan, de természetesen a sántaság okát csak azok értik, akik a kulisszák megett vannak.

Bizvást megállapíthatjuk tehát mi vidékiek, hogy ez egyszer a mindig példaadó, irányítószerepét

székvárosunk eltért a tradíciótól, eltért az őt megillető vezetőszeropétől, nem jár előttünk követendő példaképpen. Megtette az első lépést a város a destrukció, a sajátmag, megtagadása útján. Mert igenis, a strand destruál, bárki, bármit is beszél! Mert a nuditás, csak a fennkölttelkü, művészlelekben ébreszthet művészi, esztétikai gyönyörűséget, azonban a strand nem művészkлуб, tehát a mindennapi emberben, különösen pedig a fiataloknál határozottan csak alacsony érzelmi izalmat kelthet. Aki ezt tagadni akarja, az az a zéróval nincs mit vitatkozni, mert lanzeus lelkű.

Nem is kívánok szólni az Érsök Ur Ó-xcellenciájára iránt való lojaltságról, reverenciáról, ebben a kérdésben, hiszen a városban azt hiszem, alig-alig akad olyan, aki ne érezte volna már az ő áldó kezét valami formában segítségére sietni. Hiszen a hálaérzet olyan adomány, amivel az Isten csak kivételesen érdemesít. A tömeg pszichésében rejő motívum, hogy mindég az ellen fordul, akinek hálaival tartozik, aki jöltövéje, akit tisztelni kénytelen, akire csak féltelhet, de akire ő fel sohasem emelkedhet. Mindenesetre a strand létesítésével Eger az ő szentéletű Főpásztorával szemben kiállította saját magának a legkötelezőbb, legelembb hála elégtelen bizonyítványát.

Ez azonban Eger személyes ügye, ez az ethikai fogatkozás érzelmi momentum is lehet egyesek szemében csupán s így fontossága, szerintük nem elsőrendű.

Eger, ez a csillogó drágakő, önön kezével ütött esorbát ragyogásán, fényén. Rossz példát nyújtott. Rosszul irányít, vezet. Mi vidék, így nem követjük! Nem tudjuk, mit hoz a jövő. Reméljük azonban, hogy ezt a dicstelen esorbát iparkodni fog a város mielőbb kikészíteni, hogy újra hibátlan épségű tekintélyvel álljon előttünk, ez pedig csak úgy lehetséges, ha van benne elég lelkielő arra, hogy a strand kapuit becsukván, elmondja a jobb belátás dokumentumát, a „mea culpa”-t.

Dr. Puky Árpád polgármesterrel a gyöngyösi Mátrában.

Nyugodt, biztos kézzel vezeti autónkat a csendőrből söfőrré lett vezető, fel a gyöngyösi Mátrába, a Kékesetőre, hogy a Mátra szerelmesével, dr. Puky Árpád polgármesterrel együtt tekinthessük meg a gyönyörű, természeti szépségekben bővelkedő, Gyöngyös környéke gazdasági életének nagyértékű erőforrását jelentő érhálózatot, amelynek kezdő állomása a Pipiske hegyen lévő vitorlázó repülőhangár. — a végső állomása pedig az építés kezdeti stádiumában lévő honvédtiszt üdülő.

Szinte csodálattal hallgatjuk a Mátraegylet elnökét, amint hihetetlen, szuggesztív erővel, vasakarral beszél terveiről, amelyek a Mátra fejlesztését, az idegenforgalom nagyobbitását célozzák.

Lassan kapaszkodunk fel a Pipiskehegyre; nem volt szerencsénk, — a hangár zárva volt, a nemzetközi vásáron kiállított, Janka mérnök által tervezett, saját gyártmányú „Gyöngyös” még nem érkezett haza.

„Igen sajnálom, hogy nem látta ezeket a nagyszerű fiukat munkájuk közepette, mondta a polgármester — akiknek minden gondolatuk, talán még az imádságuk is az, hogy hivatásukat minél sikeresebben tölthessék be!”

Mátrafüredhez közeledünk, itt már látszik a készülő élet, szorgos munkáskezek dolgoznak az épülő

villákon, hogy a kitűzött időpontra elkészülhessenek. Örömmel látjuk, hogy ez a pompás, szép kis üdülőhely néhány esztendő alatt milyen közkedvelté lett. A villák egész sokasága épült az utóbbi időben és most is 11 villa áll építés alatt.

Hogyha a csongrádmezei tanítók nagyszerűen berendezett házáat, az ujonnan felépült villák egész sorozatát, a kiépített villany és vízvezeték és a karbantartott, hengerelt utakat megtekintjük, állapíthatjuk meg igazán, hogy milyen rosszindulatú, kiesinyes és meddő az a kritika, amely Gyöngyös polgármesterét azzal vádolja, hogy nem fordít elég gondot Mátrafüred kiépítésére és minden erejével csak a Mátra magas részeinek kifejlesztésére törekszik.

Ha Gyöngyös házainak, így a városházának is üszkös, lerongyolódott falaira és tetőjére, főtűjainak tönkretett mivoltára mutatunk és visszagondolunk arra, hogy kb. 9 esztendővel ezelőtt a mátrafüredi Csongrádmezei Tanítók Háza körül vadászhely volt, akkor az ilyen bírálatot valóban rosszindulatú, hálatlan gyermekesínynek kell tekinteni.

A sanatórium felé közeledünk, csupán annyi időnk van, hogy egy pillantást vessünk a hatalmas méretű nagyszerű alkotásra, amely természeti fekvésénél és nagyszerű gyógyító tényezőinél fogva Európa

első intézményei sorába fog lépni a közeljövőben.

„Itt még cselekvésre van szükség, ha azt akarjuk, hogy ez a nagyszerű intézmény nagy hivatását betölthesse.

Át kell helyeznünk a por csökkentése végett a szanatórium melletti utcakaszát és bizony a külföldi példák alapján portalanítani kellene a szanatórium körüli utvonalat.”

Az ujonnan hengerelt Kékestetőre vezető uton lassan kapaszkodunk fölfelé. Itt már látszik a lázas készülődés, a megfeszített munka, hogy a nagy ígért, a június 3-iki megnyitás teljesen felkészülve megtörténhessenek.

A város gőzhengere váltott gépezetekkel látástól látásig szünet nélkül dolgozik, hogy az esős időszak által megzavart munkamenet pótolható legyen.

Hosszú kocsiszlopok mellett haladunk el és boldog örömmel szemléljük a dolgozó, a pezsdülő eleven élet lüktetését — ma a vállalkozás nélküli megdermedt világban.

Végre felértünk:

Csodálatos, lényeges panoráma! Azon a helyen, ahol ezelőtt 1—2 évvel még egy kunyhóról is alig mert álmodni a természetet imádó turista, — most ott áll gyönyörű, imponáló nagyságban a Kékes szálló!

Eragadtatással szemléljük az Alföld felé nyíló csodálatos szép kilátást, a szálló előtti parkirozott rész, a tenniakarásnak nagyszerű bizonyítékát az 1000 méter magasságban egyenletes temperaturán tartható strandfürdőt.

Végigjárjuk a pompás épület medencül berendezett, nagyszerű helyiségeit, a lakószobák, a közös étkező, kártyázó olvasótermek, a vízgyógyintézet, mind, mind arról tesznek bizonyosságot, hogy itt a vállalkozók, a természeti adottság — a tudósok által statisztikával igazolt világhírű kincs, — a „naposság” mellett, — semmi költséget nem kímélve, maguk is elkövetek mindent, hogy az, akít a jó sorsa ide fog hozni — a legnagyobb megelégedéssel távozhasse!

Igen okos, előrelátó gondolat volt a turistáknak külön, teljesen távolálló épületet létesíteni. A gyöngélkedőt, az üdülést keresőt zavarta volna az egészséges emberek hangos szava.

A különálló épületben 250 turistát befogadó étterem, autogarázs és személyzeti lakások foglalnak helyet.

A Kékes szálló mögött kicsiny kápolna emelkedik, amelynek alsó részében a Csorka család kriptája lesz.

Érdeklődésünkre megtudjuk, hogy kb. 1 millió pengőbe került a Kékes szálló létesítése, egy puritán lelkű, akarni tudó közéleti férfi. Gyöngyös polgármestere legszebb álmának megvalósítása . . .

. . . A Mátraegylet pompás turistaházába, a mátraházi jellegzetes pagodaszerű épületbe már úgy megy be az ember, mintha az a legtermészetesebb dolog lenne, hogy ezen a gyönyörű helyen ez a szegény egylet nagy merészséggel egy ilyen házagpótló intézményt létesített!

Szinte hihetetlenül hangzik, hogy a múlt évben cca. 160.000 pengőre volt tehető az a forgalom, amelyet Gyöngyösnek Mátraháza vendégei jelentettek.

Utunk végállomásához érkezünk: a Honvédtisztai Üdülő építéséhez.

Négyszáz méterrel Mátraháza után, a parádi ut mentén — 500 méterre a siugró sánctól létesül 700

m. magasságban a gyöngyösi Mátra egyik leendő büszkesége, a Honvédtisztai üdülő, Gömbös Gyula honvédelmi miniszter nagyszerű ajándéka.

Ott találjuk az építkezés vezetőségét, a tervező építészmérnököt: Kruspach Lászlót, az építővállalkozókat: vitéz Kapuváry Gusztáv budapesti és Gajdóczky Testvérek gyöngyösi építőmestereket.

Eragadtatással szemléljük a nagy koncepcióju tervrajzokat és lelki szemeink előtt szinte megjelenik a 350.000 pengőbe kerülő, 6 méteres terrasszal bíró nagyszerű építmény, amely 6 kat. holdnyi parkjával, 50 szobájával kb. 100—130 személy befogadására lesz alkalmas.

Jöleső érzéssel hallgattuk, hogy maga Gömbös Gyula honvédelmi miniszter és az építkezés ellenőrző vezetője, Darvas tábornok is milyen nagy érdeklődéssel és odaadó szeretettel kezelik, semmi áldozattól vissza nem riadva, a Mátránk ez egyik díszét jelentő intézmény minél szebb alakban való létesítését.

Három hónap óta folyik itt is a szorgos munka, amely eddig is kb. 10 családnak adott kenyeret és most, a tényleges építkezés megkezdésével 200 munkásnak fogja munkaadásával a nehéz életet elviselhetővé tenni.

Gyöngyös város polgármesterének minden munkahelyen van egy-egy biztató, meleg szava. Az építészvezetőket nagy szeretettel szinte lelkileg presszionálja, hogy a lehetőség szerint csak gyöngyösi munkást, kereskedőt, iparost és gazdát támogassanak! . . .

Visszafele indulunk, a látottak szinte filmszerűen újból leperegnek előttünk.

A gyöngyösi vám közelében szembetalálkozunk az árumintavásárról visszaérkező „Gyöngyös” repülőgéppel. A repülőgépet hozó teherautó sofőrje mellett ott ül a gyönyörű alkotás tervezője: Janka mérnök.

Megállunk. Tiszteletteljes jelentés, a polgármester a repülők igazi atyja, végigsimogatja szemeivel a visszahozott, mindenki által megcsodált büszkeségüket. A gép alkatrészei közül kibukkant a gép egyik társalkotója, Molnár aviatikus is. Szinte megható az a gondos ragaszkodás, amellyel művük iránt viselkednek ezen fontos nemzeti munkának önzetlen lelkes harcosai.

Hálás szavakkal köszöntünk el Gyöngyös polgármesterétől, akinek hihetetlen, szuggesztív ereje, kiváló tehetsége és törhetetlen akarata teremtette meg azt a légkört, amelyben a látott alkotások e gazdaságilag halott világban megszülethettek.

Halálozás. Május hó 25-én hunyt el 92 éves korában hosszas betegség után Hatvanban Sohr Jakab szőlőbirtokos. Temetése május hó 28-án volt, nagy részvét mellett. A megható gyászbeszédet dr. Adler Vilmos főrabbi tartotta. Az elhunytban dr. Sohr Gyula hatvani ügyvéd és Sohr Benő édesapjukat gyászolják.

A vármegye első revíziós zászlóját Hevesen állították fel. Vármegyénk községei közül Hevesé az érdem, amelynek hazafias érzésű lakossága, átérezve az ügy nemzeti fontosságát, elsőként állította fel a vármegye területén a revíziós zászlót. A szép, megható ünnepség a hősök ligetében zajlott le, amely alkalommal az ünnepi beszédet Buczkó János esperes plébános mondta nagy hatással. A zászlóanyai tisztet dr. vitéz Tömösváry Jánosné töltötte be.

Ideiglenes teherrendezési javaslat.

Irta: Dr. Szigeti Pál.

A pénz értékének irtózatos megnövekedése az egész világon a gazdasági élet példátlan válságát idézte elő. Ily válságok természetes és automatikus gyógyszere mindig az infláció volt, mely újabb és más természetű rombolási folyamaton keresztül hozta meg a javulást.

Ezt az utat a világ kormányai jogosan perhorreszkálják, — és helyette inkább az ugyanezen eredményt szolgáló pénzáértékelés, revalorizáció eszközét választják. Nem szabadjára eresztett pénzértékuhanás, hanem kézben tartott és korlátozott pénzérték leszállítás. Ezt végrehajtotta Nagybritánia összes gyarmataival együtt, és sikerült is vele gazdasági életét megeleveníteni, követték őt az északi államok, továbbá Ausztria, Jugoszlávia és Japán, jelenleg pedig az Egyesült Államok indultak meg ebben az irányban, és tagadhatatlanul értek el már komolynak látszó sikereket.

Nálunk immár senki sem teszi vitássá, hogy a beállott aránytalanságok reparációra szorulnak, az eszközök kérdésében azonban a közvélemény nem egyseges. A kormány egyelőre még a pénzérték megváltoztatásához nem mer hozzányulni, és inkább áremelő és fájdalomcsillapító eszközökhöz nyúl.

Ilyenek: 1. boletta, és egyéb termelési praemiumok.

2. moratóriumok.
3. kamatmérséklés.
4. árelemző bizottságok.

Mindezen intézkedések azonban teljesen hatástalanok, és a bajokat nem orvosolják.

A pénz és reáljavak értéke között beállott nagy szakadék egyebek között az adós. — különösgazdaadós — és hitelező közötti viszonylatban teremtett a köz szempontjából is elviselhetetlen helyzetet. Hono-

rálni kívánván azonban sok jóhiszemű tényezőnek a revalorizációval szemben egyelőre még szkeptikus álláspontját, akik a mai helyzetet nem tekintik véglegesnek, és hisznek abban, hogy a mai állapot rövid időn belül vissza fog fordulni és az eredeti arányok önmaguktól is helyre fognak állni, a kérdés ideiglenes megoldására a következő alkalmas javaslatot tettem:

A javaslat szövege:

1. Megállapítandó a tőketartozások mindenkori elszámolási aránya, a revalorizáció kulcsa, mely az adósságok kontrahálásnak idején 100"-nak vett index és az ehhez viszonyított jelenlegi mezőgazdasági árak 30"-os indexszáma között a lehetőségek, és igazságos kármegosztás elve alapján jelenleg körülbelül a névérték 50"-án volna megállapítandó.

2. Ezen szorzószám az indexszámok változása szerint emelhető, vagy csökkenthető.

3. A folyó kamatok ezen leszállított alap után követelhetők.

4. Ha a hitelező teszi a követelését esedékessé, ezen hányaddal köteles megelégedni (ezen csökkentett összeg ugyanis ma nagyobb értéket képvisel, mint amennyi a kölesön folyósítása idején volt).

5. Ha az adós óhajtja tartozását törleszteni, a hitelező egyelőre nem kényszeríthető arra, hogy csökkentett névértékkel beérje és így az adós a teljes összeget fizetni tartozik.

6. Működési intézkedések csak a moratóriumos rendeletet megelőző időkből származó tartozásokra érvényesek.

7. A hitelező visszkötelezettségei, melyek az ő adósaival, esetleg betéteseivel szemben fennállannak, méltányos megosztási kulcs szerint ugyancsak csökkentendők.

A Gyöngyösi Repülőnap június 4-én.

Irta: Balogh István.

Mint ismeretes, a trianoni szerződés Magyarország részéről az aviatika állami támogatásának minden lehetőségét megvonta, és a repülés egyedül társadalmi úton fejleszthető.

Legyengült társadalmunk sok szociális és karitatív terhe mellett alig tud az aviatikára komoly összegeket juttatni, így a magyar repülés ügye csak a legteljesebb repülőbarátok meglehetősen korlátolt anyagi eszközeivel fejleszthető.

Szerény anyagi eszközökkel a repülésnek talán legsportszerűbb és egyben talán technikailag és a pilótaképzés szempontjából legjelentősebb ága művelhető csak: ez a vitorlázó repülés.

Heves vármegye a repülés fölkarolása tekintetében méltó helyet foglal el szerény aviatikánkban a dr. Puky Árpád polgármester elnöklete alatt álló gyöngyösi vitorlázó repülők egyesületének nagyon eredményes munkálkodása folytán. A gyöngyösi repülők június 4-ére országos jelentőségű repülőnapot készítenek elő, s ez alkalomból bővebben tájékozód-

tunk a gyöngyösi repülők ügyvezető alelnökénél, Bartha István mérnök-nél, ugya gyöngyösi egyesület, mint a vitorlázó repülés ügyének hazai állását illetően.

Bartha István mérnöktől megtudtuk, hogy ezidő szerint az ország legrégebbi repülőegyesülete, a budaörsi után, melynek 12 különböző sikló és vitorlázó gépe van, a gyöngyösi következik, melynek 5 gépből álló repülőparkja van, ezt követik a budapesti MÁV. aéro 3, a kaposvári Sacero 3, a cserkészek 3, végül Esztergom 2 géppel.

A gyöngyösi hangárja a Sárhegy oldalában, igen alkalmas helyen van 20 méter hosszú és 18 méter széles, a mostani gépállományt éppen be tudja fogadni. A gépek egy kivételével eredeti gyöngyösi készítmények, melyek közül 2 siklógép a német Zögling rendszer szerint készült, a vitorlázógépek közül 1 a német Hols der Teufel rendszer szerint szintén saját készítmény, a Professor típusu

gépet a légügyi hivataltól kapták ajándékba, végül a budapesti Nemzetköz Vásáron is kiállított Gyöngyös nevű gépet Janka Zoltán gyöngyösi gépészmérnök eredeti tervei szerint és a légügyi hivatal előzetes felőlbírlása alapján építették meg szintén a gyöngyösi repülők maguk. Építettek ezenfelül egy gépet a cserkészek számára is. Így Gyöngyösön ezideig 5 gép épült.

A Janka Zoltán által tervezett és Gyöngyösön az egyesület által megépített „Gyöngyös” nevű eredeti magyar gép szokatlanul nagy méretei által tűnik ki, amennyiben fesztávolsága 18,5 méter, és ilyen tekintélyes szárnyak ellenére sem több a súlya, mint 160 kg. Akik hozzáértők látták a gépet, kecses alakja mellett leginkább a kivitel műszaki tökéletességét csodálták meg rajta, aminek az egyéb gépek gyári tömeges előállításával szemben a jelentősége ott van, hogy a legcsekélyebb darabra kiterjedő gondos elkészítés következtében a gép tartóssága és munkabírása kis súlya ellenére is jelentékeny.

Az új géptől a gyöngyösi vitorlázók sokat is várnak. Jellemző és nagyon értékes műszaki adatnak tartják, hogy merülési mélysege csak 60 cm., ami alatt az értendő szélesendben uszva a levegőben, másodpercenként 60 cm-t süllyed csak. A géppel ezen értékes tulajdonságánál fogva kisebb szelőd mellett is remélhető a sikeres vitorlázás és úgy a magassági, mint időtartam rekordok megjavítása.

A rekordokról lévén szó, megemlítjük, hogy a gyöngyösiék ebben nemcsak országos viszonylatban tűnnek ki. Ugyanis a Molnár Árpád vitorlázó pilóta által felállított magyar időtartam rekord 6 óra 3 perc és 15 másodperc repüléssel nemzetközi viszonylatban a negyedik helyet foglalja el. A gyöngyösiék által elért legnagyobb magasság 1210 méter, szintén meghaladja az országos rekordot, de nem 10"-al, így új rekordmagasságnak nem számít.

Az említett Janka mérnök féle géppel nem annyira az időtartam rekord megdöntésére készülődnek, mint inkább azt várják, hogy kb. 1500 méteres magasságig fognak feljutni kedvező körülményeket feltételezve, továbbá meg fogják kísérni, amit eddig még nem tettek, a távolsági repülést is és ennek távolságát kb. 50 kilométerben gondolják egyelőre megállapítani. Bartha mérnök megemlítette, hogy a magassági világrekord ezidőszerint 2600 méter, a távolsági rekord pedig 265 km, amelyet viharrepüléssel az azóta lezuhanat és meghalt német Grönhof állított fel.

A viharrepülés alatt a vitorlázórepülők azt értik, illetve azon lehetőséget használják ki, hogy minden vihar elén erős felhajtó légáramlatok vannak, s ezekre támaszkodva tartja a gép meg az előzőleg megszerzett magasságot, a vihar azután maga előtt hajtja a repülőt. Így az elért távolság elsősorban attól függ, milyen állandó erővel és iránnyal vonul a vihar s mikor csillapodik le. A gyöngyösi repülőket ebből a szempontból nem akármelyik vihar érdekli, mert a trianoni határhoz való közelségük folytán könnyen elsodródhatik a vitorlázó repülő Csehszlovákiába, ami semmiképen sem kívánatos.

A gyöngyösi repülők értékes eredményei, sajátkezü eredményes gépépítései már kezdettől fogva arra bírták a légügyi hivatalt, hogy működésüket figyelemmel kísérjék. Dr. vitéz Rákossy György, a légügyi hivatal főnöke, valamint Bisits és Bánhidi pilóták is többször jártak Gyöngyösön és legutóbb dr. Puky Árpád polgármester előtt felvetették azon gon-

dolatot, hogy a szépen fejlődő vitorlázó repülőállomás mellé a kereskedelmi repülés szolgálatában álló motoros állomás megszervezését is helyénvalónak látnák. Elvileg annyi már tisztán áll, hogy a motoros állomás számára a város tulajdonában levő karácsondi uti 110 holdas sík terület repülőtér számára elsőrangban alkalmas és a légügyi hivatalban megvan a készség a motoros repülőállomás felállítására.

Gyöngyöst, de a vármegyét is élénken érdekli ez a kérdés. Az ezidőszerint még csak nyáron járó Budapest—Miskolc—Nyíregyháza—Debrecen járatok megállóhelye lenne így a gyöngyösi motoros légikikötő, melynek személyszállító forgalmában főleg a gyümölcskereskedelemmel foglalkozó utasok látnák hasznát, hiszen a repülőgépen való utazás ma a gyorsvonat II. osztályu jegyénél alig drágább és hasonlíthatatlanul gyorsabb.

A gazdasági jelentőség mellett elsőrangú fontosságú Gyöngyös városra ezen intézmény létrejötte azért is, mert a légikikötő és tartozékainak (Gépszinek, műhelyek, irodák lakások stb.) megépítése kb. 100.000 pengő Gyöngyösön befektetendő tőkét jelentenek, melynek a gyöngyösi nagy munkanélküliség enyhítésére határozott befolyása volna, de továbbmenőleg az a négy-öt tisztviselő és mintegy 80 főnyi műszaki alkalmazott, akik az új légikikötőben elhelyezést találnak, jelentős nyeresége volna a városnak.

A vitorlázó repülés szerény kezdetei egy olyan tevékeny és lelkes elnökkel az élén, mint dr. Puky Árpád, ime ilyen lehetőséget biztosít annak a városnak, mely egy sokkal jobb korban a vasuti fővonal jelentőségét örök kárára, méltányolni nem tudta.

A gyöngyösi vitorlázórepülők 1931 október 11-én egy repülőnap keretei között mutatkoztak be a nagyközönségnek, 1932 évben Egerben rendeztek egy nagysikerű repülőnapot és az 1933. évi repülőnapjukat június 4-én Gyöngyösön fogják megtartani.

A repülőnap fényes külsőségek között és hasonlíthatatlanul változatos programmal kerül megvalósításra.

Dr. vitéz József Ferenc főherceg, Anna főhercegnő, Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter és dr. vitéz Rákossy György légügyi hivatali főnök, a magyarközélet és a repülősport számos kiválósága, egy filléres vonat közönsége és a vármegyéből összesereglett nézők előtt olyan programmal jelenik meg a magyar vitorlázó és motoros repülés, amelyet eddig még sehol sem láthattunk. A vitorlázók gummiköteles síkról indítása, autóvontatásos startja mellett szerepel egy motoros géppel való kb. 1500 méter magasra való felvontatás után szabadjárá csesztett repülés az új Janka féle géppel. A motoros sportgépek raj és műrepüléseket fognak bemutatni 9—10 repülőgéppel egyidejűleg s olyan krekkek vannak a programmon, mint Bánhidi, az afrikarepülő és Nagy Mihály, az osztrák alpesi verseny negyedik helyezetteje. Végül egy 8 személyes Fokker utasgéppel 5 pengős és kb. 40 km. távolságú Mátra repülések fognak a közönség rendezkedésére állani. Mindenkinek csak a legmelegebben tanácsolhatjuk, hogy a talán soha vissza nem térő alkalmat használja fel és nézze meg a gyöngyösi repülőnapot június 4-én.

Jegyzőválasztás Hasznoson. Hasznos község képviselőtestülete május hó 24-én dr. Kékessy Dezső főszolgabíró elnöke alatt megtartott ülésén egyhangulag Tóth Istvánt választotta főjegyzőjévé.

Gáspárdy Elemér országgyűlési képviselő parlamenti beszéde.

A május 17-iki képviselőházi ülésen tartotta meg költségvetési beszédét a hevesi kerület országgyűlési képviselője

Az általános figyelemmel fogadott hatáskörbeszédéből kiemeljük az alábbi részleteket:

„Örömmel tapasztalom, hogy a mélyen t. pénzügyminiszter ur igen reális költségvetéssel jött a Ház elé, de ennek ellenére is kívánnám, hogy a takarékoság elvei fokozottabban, még jobban érvényesüljenek”

„Végtelenül örülök, hogy a kormány ugy a költségvetésben, mint cselekedeteiben és intézkedéseiben is arra az elvi álláspontra helyezkedett, amely elvekért én már hét esztendő óta küzdök a parlamentben és küzdelmet folytatok a sajtóban és a nagy nyilvánosság előtt.

Mik ezek az elvek? Ezek, az igazságosság, a méltányosság és az egyenlő elbánás elvei, valamint a közéleti tisztaság megvalósítása. Azt hiszem, ezzel a mélyen t. ellenzék és az egész Képviselőház is egyetért, mert ezeket az elveket meg kell valósítani, vagy legalább is meg kellene közelíteni, mert ezek nélkül nincs boldogulás. Ezek nélkül nincs ösztönzés, csak ellásultság következik, és akármilyen célokat akarunk is megvalósítani, csak a végső összeroppanás következhetik be. Ha mi azt akarjuk, hogy a nemzetek itélőszéke igazságot szolgáltatson nekünk, akkor a belső frontokon is meg kell valósítani az igazságosság és a méltányosság elvét.

Mélyen t. Ház! Sem a multban nem tudtam, sem a jelenben nem tudok elmenni visszasságok mellett közönnyel és hidegséggel, anélkül, hogy azokat szóvá ne tenném. Első parlamenti szereplésem

hét esztendővel ezelőtt egy visszás állapotnak kimutatása, idehozatala volt, amennyiben követeltem azt, hogy a főváros és a városok tisztviselői az állami tisztviselők fizetésével egyenlő fizetést kapjanak. Kivántam azt, amire most már a Tyler-jelentés is rámutat, és ami egyébként a magyar közéletben is érett témává vált, sőt már a mélyen t. kormány is belátta annak szükségét, hogy nem lehet különbséget tenni a különböző tisztviselő-kategóriák közt”

„Eddig nem sok szó esett az iparvédelemről a költségvetési vita folyamán és én az iparvédelem szempontjából is, de meg az önös érdekek sziklavaráként mutakozó közüzemek megszüntetéséért beszélek, ezért, hogy ez a visszasság a lehetőség szerint kiküszöböltessék a magyar közéletből”

A földteherrendezésre vonatkozólag az alábbi javaslatot terjesztette elő:

„Törvény erejénél fogva mindenkire egyformán kötelező hatállyal el kell rendelni a kereskedelmi kényszeregyezéshez hasonlóan a mezőgazdasági kényszeregyezést, mégis azzal a különbséggel, hogy a gazdának nem lenne elengedve adósságából semmi, tehát semmit sem enged el az adósságából hanem adóssága azon elv szem előtt tartása mellett, hogy a magyar föld csak összjövedelmének egyharmadrészét fordíthatja hosszulejáratú kölcsönök kamatára és törlesztésére, kettőre lenne osztva, és a gazda azon kölcsönök törlesztéseinek és kamatainak viselésére volna ezenül kötelezve, amely kölcsönök ezen határba beleférnek. Az ezen határon túleső kölcsönök megfizetésére időt nyerne a gazda mindaddig, amíg ezen teherbírási határon belüli kölcsönök nem apadnának.”

Diphtheria elleni védőoltás Ramon-féle anatoxinnal.

Irta: Dr. Szilágyi József.

Az álhártyás toroklobnak, az álhártyás gége-lobnak, vagy roncsoló toroklobnak, diphteriának veszélyessége és életveszélyes szövödményei ugyszólván közismertek. Ugyancsak ismeretes e betegséggel szemben a gyógyító eljárás, mely a megfelelő mennyiségű ellenmérget tartalmazó gyógyító vérsavónak a diphtheria bacillusok által megtámadott szervezetbe való juttatásából áll. Minél előbb alkalmazzuk a gyógyító savót, annál biztosabb a beteg meggyógyulása.

Ezen gyógyító eljárásnak felfedezése nagy haladást jelent az orvostudományban, de még nagyobb haladást jelent az, hogy ezen súlyos és életveszélyes betegségtől a gyermekeket — kik leginkább hajlamosak e betegségre — meg is tudják óvni most már a védőoltásokkal úgy, hogy a védőoltásban részesült gyermekek meg sem kapják ezt a betegséget s ugyszólván egész életükre mentesek lesznek e bajtól, vagy ha kivételesen meg is kapják, rendkívül enyhe lefolyású volna náluk e fertőző betegség.

A Belügyminiszter úrnak a 209.300 1933. sz. körrendelete lehetővé teszi azt, hogy ezen oltásban minden gyermek ingyen, vagy igen csekély összegért részesülhessen a hatósági orvosok által.

A körrendelet vonatkozó része szószerint a következő:

„A rendelkezésre álló statisztikai adatokból megállapítható, hogy hazánk azon országok közé tarto-

zik, amelyben a diphtheria a lakosság számához viszonyítva — a legtöbb áldozatot szedi. Bár kétségtelen, hogy a diphtheria gyógyítására használt vérsavó (serum) általános alkalmazása világszerte, így hazánkban is, határozott csökkentést idézett elő a diphtheria halálozásokban, mégis meg kell állapítanunk, hogy a diphtheriában megbetegedettek száma ujabban ismét növekedett és ezzel párhuzamosan emelkedett a betegségeknek halálozási arányszáma is. Ez a körülmény egyrészt abban leli magyarázatát, hogy a gyógyító vérsavó előállításának körülményes volta miatt drága, másrészt, hogy a gyógyító vérsavót sok esetben megkésve alkalmazzák; holott a vérsavó kedvező esetben is csak akkor fejtheti ki a tőle várt hatást, ha idejekorán alkalmazzák, amire a mai viszonyok között sajnos, nem lehet mindig számítani.

Ezzel szemben tudományosan és gyakorlatilag megállapított tény az, hogy ezen betegség ellen megfelelő védőoltásokkal ma már sikeresen lehet védekezni. Így az eddigi tapasztalatok szerint a diphtheria ellen háromszor védőoltott gyermekek közül körülbelül 90 százalékkal kevesebb gyermek betegszik meg e betegségben, mint az összehasonlításhoz használt be nem oltott csoportban. Nyilvánvaló tehát, hogy a védőoltások kb. 10%-re csökkentik a megbetegedések számát. Megállapítható az is, hogy azok a gyermekek, akik a védőoltás ellenére diphtheriában mégis megbetegednek, ezt a betegséget túlnyomórészt csak

igen enyhe alakban kapják meg. Hangsúlyozni kívánom, hogy a kellő tisztasággal és megfelelő oltóanyaggal végzett védőoltások — miként azt már több millióra tehető oltás igazolja — teljesen veszélytelenek. Az oltásra legalkalmasabb a 2-6 éves gyermekek csoportja, mert ebben a korban a gyermek, egyrészt diphteriára leglogékonyabb, másrészt ebben a korban sz oltást követő helyi (muló kis duzzadással járó bőrpi) vagy általános (hőemelkedés) tünetek rendkívül enyhék vagy pedig egyáltalán hiányoznak.

Ez okból a diphteria elleni védőoltásoknak minél szélesebb körben való alkalmazását, közegészségügyi szempontból nemcsak kívánatosnak, de szükségesnek is tartom és annak országsszerte való elterjedésének előmozdítása végett intézkedtem, hogy a csoportos védőoltásokhoz szükséges oltóanyagot a Magyar Királyi Országos Közegészségügyi Intézet (Budapest, 9. Gyáli ut 1 sz.) díjtalanul bocsássa a közületek által kijelölt oltóorvosok rendelkezésére.

A diphteria elleni csoportos védőoltások alkalmazását ajánlom:

1) Mindenekelőtt azoknál a gyermekeknél, akik életük 2-ik évében vannak. Ezek oltásának előkészítése végett minden esztendőben az előző évi himlőoltási lapstromokat kell felhasználni. Lehetőleg minden (2 éves) gyermeket be kell oltani, ha csak a szülők (gyámok) ez ellen nem tiltakoznak vagy orvosi bizonyítvánnyal nem igazolják, hogy a gyermek diphteria ellen már beoltatott, illetőleg diphteriát már kiállt. Ezért a csoportos védőoltások idejéről a szülőket kello időben értesíteni kell.

2) A 3-6 éves gyermekeknél (ezek közül is elsősorban azoknál, akik ovodába vagy elemi iskolába járnak) főleg akkor, ha azon a vidéken a diphteria megbetegedések gyakoriak.

3) A 6 évesnél idősebb gyermekeknél — különösen olyan vidéken, ahol a diphteria elterjedten észlelhető. E korban az oltás ugyan fokozottabb viszhathatással járhat, de teljesen veszélytelen, ha a gyermek egészséges.

Lázás betegnél, bőrbetegségben vagy asztmában szenvedőknél, a diphteria elleni védőoltást alkalmazni nem szabad.

Mind Ezeket pedig mihez tartás végett közöltem azon szülők számára, kik gyermekeik egészségét elsősorú kérdésnek tartják s akik bizonyára nem is keskednek a veszélytelen diphteria védőoltásban részesíteni gyermekeiket.

A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület háziipari tanfolyamának sikere a budapesti Nemzetközi Árumintavásáron. Jóleső örömmel állapíthatjuk meg, hogy a Balogh István titkár által vezetett háziipari tanfolyam, miként eddig is minden alkalommal, sikeresen szerepelt az árumintavásáron. A kiállítást megtekintő kormányzó, valamint a kormányzóné is, akiknek Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter mutatta be a kiállítást, a legnagyobb elismeréssel adóztak a látottak felett. Winckler István, az exportintézet elnöke részletesen tanulmányozta a kiállítást, amelyet a holland újságírók is nagy elismeréssel tekintettek meg. Az elért sikerre jellemzésül még megemlíteni kívánjuk, hogy a külföldi látogató cégek közül az alábbi helyekre vásároltak megminta zott csomagokat: Belgrád, Zágreb, Bucuresti, Szófia, London, Ohio (U.S.A.) Innsbruck, Oxford, Amsterdam, Zürich, Cluj, és Páris. Az elért szép siker elsősorban Balogh István titkár, érdeme, aki nagy tudással és fáradhatatlan buzgalommal dolgozik a tanfolyam nehéz munkájának vezetésében.

Levél a szerkesztőhöz!

Tisztelt Főszerkesztő Ur!

A „Hevesvármegye” legutóbbi számában egy cikk jelent meg a hatvani muzeum felállításáról. Mindazok, kik a muzeum felállításán munkálkodnak és ebbeli törekvéseimben önzetlenül támogatnak, nagy örömmel olvasták a közleményt. Nemcsak egy nemes cél iránt lelkesedő magyar ember nyilatkozott meg benne, hanem annak minden sorából az archeologia tágas terén mély tudással rendelkező szakértőt is ismerhettünk meg. Éppen ezért kétszeres örömmel üdvözljük közleményeért.

Sok száz éven keresztül hirdeti a delii templom felirata „gnóthi szeauton”. Ember „ismerd meg magadat!” Ismerd meg emberelődödnek szellemi és fizikai sajátosságait, kulturális fejlődését, fajod multját, viszontagságait és szokásait. Valóban van-e ennél méltóbb és az ember érdeklődését leginkább kiváltóbb probléma? Ezen nemes és sok tanulságot adó célnak szolgálatában áll a muzeum felállítása, mert az ott gyűjtött anyag adja meg a választ, egyrészt azon időkről, melyekről írott emlékeink nincsenek, csak a szakértő szeme tudja leolvasni a földből előkerülő néma tanujelekről az azon időben élt ember életviszonyait. Másrészt mily lélek-emelő érzés szemlélni, kutatni és tanulmányozni a történet előtti időnek azt a sok százezer évre terjedő részét, mely alatt oly hatalmas ívet írt le az emberi szellem, míg az egyszerű kőszközöktől eljutott a történelmi kor hatalmas kulturájáig. De tovább megyek, akiben megvan lakóhelye iránt való ragaszkodás, bizonyos megbecsüléssel szemléli a már történeti időkből származó emlékeket. Hiszen csak a közelmultban előttünk lefolyó szabadságharcból, vagy csaknem mindnyájunk által átélt világháborúból visszamaradt emléktárgy, mellyel apáink, testvéreink végigküzdötték a vérzivartart: egy imakönyv, melynek lapjait anyáink forgatták, szent ereklyeként szállnak apáról fiúra és bennük egy-egy család kiválóságainak, szeretteinek története, illetve emléke van megőrkítve. A kultura szempontjából még nemesebb célt szolgál az, aki, mint a fent idézett közlemény szerzője, Szent-Ivány Ferenc is, magasabb régiókba emelkedve az emberiség egyetemének közös érdekére, az emberről szóló régi emléktárgyak megmentésére, hívja fel a járás lakosságának figyelmét. Felvilágosít, buzdít, maga is kiváló szaktudásával és adományaival siet a cél mielőbbi megvalósítására. Magyar emberhez illő, nemes magatartása szolgáljon másoknak is példaképül. Köszönet érte ugy neki, mint mind azoknak, kik nap-nap után örömtől sugárzó arccal hozzák az ő adományait. Cselekedetük nemcsak magában hordja jutalmát, hanem megbecsülhetetlen szolgálatot is tesznek a jövőnek. Nem feledkezhetem itt meg a néhai Farkas Dezsőről, Csajda Ferencről, kikkel évek hosszú során át gyűjöggettük a helyi leleteket, Madarász Józsefről, aki ma is leglelkesebb odaadással karolja fel a muzeum ügyeit.

Ha az eddig megnyilatkozott egyetértő jóakarát, mint hiszem, továbbra is lenn fog maradni, hamarosan szemtől szembe fogunk számot adni járásunk közönségének.

Concordia res parvae crescunt

Hatvan, 1933. május 29.

Révász József.

Magyar gazdának nem érdeke, magyar pénzüzet pedig nem kívánhatja a földvásárló szövetkezet felállítását.

Irta: Figlár Géza.

Az a már két év óta tartó remény nélküli állapot, melyben az egész magyar gazdasági élet sinylődik, a hazai pénzüzetek igen tisztelt testületét, mint azt a TEBE kebelében rendezett budapesti és vidéki taggyűlések — s az azokon megérlelődött tervből látni, rettenetesen nyugtalanítja, úgy, hogy most már a „veszélyeztetett kenyérről” lehet indokolni azt az általuk követett új irányt, amelyen elhagyják az önhibáján kívül bajba jutott nemzeti termelés egyetemességének minden rokonszenvet és támogatást megérdemlő taborát, hogy kizárólag az önmentés öve alatt, egy olyan intézmény felállítását szorgalmazzák, amely nemcsak arra alkalmas, hogy ellentmondást nem tűrően megcáfolja a magyar pénzüzetekről köztudattá vált magasztos fogalmat, hanem arra is, hogy működésével a gyenge vidéki pénzüzetek gyors összeomlását elősegítse, de mindezekben felül még a magyar mezőgazda legnagyobb károkozója s ezzel együtt az eddigi nagy áldozatokkal megőrzött belbéké felborítója is legyen.

Köztudomású tény ugyanis, hogy mint a pénzüzetek kívánsága került a kormány elé egy földvásárló szövetkezet felállításának a terve, amely szövetkezet alapító levele ugyan igen szépen hangzik, de a magyar gazdák mégis aggodalommal gondolhatnak arra, hogy felállítására meg fogja szüntetni mindazokat a pénzüzeti akadályokat, amelyek jelenlétének ma még sok ezer eladósodott magyar mezőgazda köszönheti azt, hogy birtoka az ebek harmincadjára nem került.

Az elfogulatlan pénzüzeti szakember is a fejét csóválja e terv hallatára, mert érthetetlen előtte, hogy mi szüksége a magyar pénzüzetek összességének arra, hogy földvásárló szövetkezet felállításával részt üssönnek azon az elven, amelynek a nemzet gazdasági életében elfoglalt eddigi kiváltságos helyzetüket köszönhetik és a „vállalkozás” kizárólag haszon után sóvárgó eszközévé fokozzák le azt a tőkét, amit eddig a közönség „hitel nyújtás” céljaira bocsájtott rendelkezésükre, elfelejtve azt, hogy ezzel a cselekedetükkel önkénytelenül magukra veszik mindazt a felelősséget, amely a legnagyobb gonddal is a hitelezett tőke esetleges elvesztésével jár, holott ezért nem a pénzüzetek, hanem az általános gazdasági romlás egyedüli felelős.

De különösen jellemző az, hogy a vidéki pénzüzetek nevében népszerűsítik a földvásárló szövetkezet felállításának gondolatát, holott épp a vidéki pénzüzeteknek kell azt tudniok, hogy a mai tőkeszegénységük mellett, mindazok a vidéki pénzüzetek akik másod helyü kölcsönök folyósításával foglalkoztak — pedig minden vidéki intézet foglalkozott vele — a földvásárló szövetkezet működése következtében okvetlenül válságba fognak jutni, mert a földvásárló szövetkezet terve szerint az ingatlan árveréseken csak bizonyos árhatárig megy el és nem lesz tekintettel a vidéki pénzüzetek, a folyósításkor még kifogástalan fedezetü, másod helyi kölcsöneire, amelyek az ingatlan árak csökkenésének következtében, ma már túlhaladják a szövetkezet alapszabályaiban megállapított vásárlási ár határait. A vidéki pénzüzeteket a földvásárló szövetkezet teljesen ki fogja szolgáltatni az őket megelőző, első helyen levő nagybankok kényének és kedvének s

miután minden harcban a gyöngébb fél huzza a rövidet, sorsuk egyáltalán nem kétséges.

Nagy megnyugvására szolgál az érdekelteknek, hogy a földvásárló szövetkezet felállítására ellen a TEBE gyűlésén a Nemzeti Bank vezetősége, minden tiszteletet megérdemlő módon, igazgatója Lenk Adolf ur útján, nyíltan és igen élénken tiltakozott, mert hisz világos volt előtte, hogy a terv a Magyar Nemzeti Bank pénzére spekulál és megvalósítás esetén az eredmény nemcsak a kis bankok megrongálása lesz, hanem az is fog belőle következni, hogy mód nyílik egyes nagybankok által eddig árverésen megvett cca. 10.000 katasztrális hold földbirtoknak, birtokpolitikai jelszavak hangoztatása mellett, nyereség biztosító eladására, aminek következtében meg fog telni a Nemzeti Bank tárcája olyan váltókkal, amelyek az ingatlan vételárának 100 %-áról lesznek kiállítva.

A gazdaközönség tisztában is van azzal, hogy ha mint a vidéki pénzüzetek kívánsága kerül is forgalomba a földvásárló szövetkezet alapításának gondolata, ahhoz a vidéki pénzüzeteknek — alig lévén árverésen vett földjük és ily földnek vásárlására való pénzük — valójában semmi közük sincs. De tisztában van azzal is, hogy ami a TEBE-ből kiindul, az rendesen célt szokott érni. Szükséges tehát, hogy a földvásárló szövetkezet megalapítása ellen a tiltakozás a vidéki pénzüzetek és a gazdák nevében e helyről, nyilvánosan elhangozzék.

Végtelenül csodáljuk, hogy a kormány, amely a nemzeti öncéluság jelszavát írta programjába, nem tudja le már régen ezt a tervet, holott tudhatná, hogy a földvásárló szövetkezet felállítására egy csapással tönkre fogja tenni az eddigi gazdavédelmi rendeletekben rejlő belbékét biztosító politikai erőt s a földvásárló szövetkezet közbenjöttével minstele né váló gazdák ezrei elkeseredett ellenségeivé válnak annak a rendszernek, amely a földtulajdonosokból bérlőt csinál a helyett, hogy arra igyekezzenek, hogy azokat a terheket, amelyekkel a gazda nem bír, pillanatnyilag vegye le a válláról, hogy azután később módja és ideje legyen a gazdának, az azokból eredő kötelezettségei teljesítésére is. Az elakadt terhes kocsi nem indítja meg a lovak pusztán csak azért, mert más szerszámba fekték őket, vagy a terhekből kell leszedni, vagy erősebb és frissebb lovakat kell befogni. Már pedig a gazda azzal, ha bérlő lesz a saját földjén, egyáltalán nem válik fizetőképes adóssá, sőt elszakítottán minden erkölcsi kapcsolattól, amely eddig őt a hitelezőhöz kötötte, a bérelt földnek kizsákmányolójává, a hitelezőnek még rosszabb adóssává és e mellett halálos ellenségévé válik.

A kormánynak tudni kellene, hogy a földvásárló szövetkezet ellentétben áll a magyar nemzeti gondolatával, amelynek alapelve, hogy a magyar föld kizárólag a magyar faj eltartásának szolgálatában állhat. A földvásárló szövetkezet felállításának gondolata a válság egy torz szülötte, aminek felbukkanását anélkül, hogy bárkit is érinteni akarnánk, csak az alábbiakkal lehet magyarázni.

A háború a magyar nemzeti pénztőkét teljesen elpusztította s amikor a magyar pengőt megalapították, a világtermelésben való részvétel, rákényszerítette a magyar gazdát arra is, hogy a háború alatt

elpusztult forgótökéjét pótolja. Ez két féle formában következett be. Voltak olyanok, akik drága magyar pengőt kölcsönöztek, voltak olyanok, akik olcsóbb, de külföldi, ugynevezett zálogleveles kölcsönöket vettek fel. Nem kell magyarázni, hogy azok a magyar pénzüzetek, akik ezen zálogleveles kölcsönöket kiadták, nem a maguk pénzét, hanem a külföld pénzét folyósították. *Több esetben kormány szavatossága mellett szerezték meg ezt a tőkét és ezen külföldi kölcsönök lebonyolításánál, csak mint üzletszerűk szerepeltek, igaz olyanok, akik szavatosságot vállaltak a külföldi hitelezőkkel szemben a magyar adósokért.*

Törvényeink hiányosságánál fogva azonban ma az a helyzet, hogy ezen záloglevél kibocsátó intézeteknek az adóssal szemben, nem a szavatós, hanem a hitelező jogát itéli meg a bíróság és így az az adós, akinek ingatlanát zálogleveles jelzálogkölcsön terheli, kölcsönének teljes névértékét tartozik megfizetni, dacára annak, hogy a záloglevél kibocsátó bankok, az árverések esetén megnyíló záloglevél visszavásárlási kötelezettségének teljesítése, nem kerül a folyósított kölcsönök teljes névértékébe, hanem sokkal kisebb összegbe, így tehát a bankokat az adósokért viselt szavatosságukból eredőleg, még a legnyomottabb föld árak mellett sem éri kár, tekintettel arra, hogy a magyar záloglevelek a bankzárlat óta névértékük 25-30 %-ért minden mennyiségben magyar pénzért beföldön visszavásárolhatók.

A magyar pénzüzetek tehát sokkal jobban megközelítettek volna az alapításaikban rejülő hazafiás célt és az önmentés gondolatát, ha a földvásárló szövetkezet alakítása helyett, azt indítványozták a kormánynak, hogy a bajba jutott gazdák segítségére sietendő, a transferpénzek felhasználásával vásároljuk vissza mindazokat a külföldi zálogleveleket amelyek, különben is magas kamat szolgáltatásának és törlesztő részleteinek megfizetésére, a gazda már a folyósítás pillanatában sem volt képes.

Ha annakidején lehetett az értékpapír tulajdonosok védelmére állami segítséggel a tőzsdén intervenciós vásárlásokat eszközölni, pedig akkor az árfolyam eséséből csak egy pár spekulánsnak származott kára, ma egyenesen parancsoló szükség, záloglevelek visszavásárlásának ily módon való megszervezése, mert ez a magyar faj fenntartását és lennmaradását szolgálja.

A földvásárló szövetkezet részére megnyíló szerepet, ezek előre bocsátása után, a következő gyakorlati példával lehet csak bemutatni: Egy 10 koronás kataszteri tiszta jövedelemmel bíró hold földre, a záloglevél kibocsátó intézetek nem folyósíthattak többet, mint a kataszteri tiszta jövedelem 50-szeresét, tehát 500 pengőt. A földvásárló szövetkezet tervezete szerint, ha ezen 10 koronás kataszteri tiszta jövedelemmel bíró hold föld árverésre kerül, azt a földvásárló szövetkezet a kataszteri tiszta jövedelem 40-szereséért, azaz 400 pengőt jogosított megvásárolni. Ezen 400 pengőt azután folyósítja a Nemzeti Bank az árvereztetőnek, akinek ezen 400 pengő ellenében, a törvényparancsolta kötelessége, 500 pengő névértékű, tehát az egész kölcsönről szóló általa kibocsátott záloglevelet visszavásárolni. *S miután ezen záloglevelet a hitelező ma a legmagasabb számban számítva 40 %-ért, tehát 200 pengőért megkapja, marad a banknak, aki a földet elárvereztette, 200 pengő tiszta haszon a zsebében és azon felül még szegény „berlőre” vált tulajdonos 100 pengővel továbbra is adós marad. Tekintettel arra a körülményre,*

hogy a transfermótorium és a bírósági gyakorlat gátolja a gazdát, a záloglevéllel való visszafizetésben, a földvásárló szövetkezet a záloglevél kibocsátó intézetek részére egy olyan monopóliumot biztosít, amelynek gyakorlásához sem az erkölcsi, sem a jogi alap nincs meg, amely esetleg a magyar gazda pusztulásához is vezethet.

A földvásárló szövetkezet felállítása csak mint „üzlet” indokolható, azonban az olyan üzlet, — ahol a tulajdonképeni hitelező, a záloglevél tulajdonos elveszti tőkéjének egy részét, e mellett az adós elveszti teljes vagyonát és mégsem szabadul meg az adósságaitól és hogy ez bekövetkezzék, az egyedül a közvetítő banktól függ, akinek üzletfelei kára, valószínű nyeresége jelent — nem erkölcsös és támogatást nem érdemel.

Hogy a földvásárló szövetkezet a pengő kölcsönökkel terhelt ingatlanok vásárlásával is fog foglalkozni, az a fent előadottakon egyáltalán mit sem változtat.

Halaszthatatlan kötelessége tehát a kormánynak a földvásárló szövetkezet tervének elutasítása mellett az, hogy az eladósodott ország érdekében azonnal közbelépjen és rendeletileg megváltoztassa azt a bírói gyakorlatot, amely ilyen földvásárló szövetkezetek alakításának gondolatát kitermelte azzal, hogy még árverések esetén sem engedi meg a gazdának, a záloglevéllel való visszafizetést és a sorrendi tárgyalásokon a kárt nem szenvedő szavatós bankot hitelezővé lépteti elő és a helyett, hogy a záloglevelek árfolyamának értékét téríteni meg neki, a kölcsön teljes névértékét sorozza. De meg kell szüntetni a kormánynak azt az állapotot is, amely a jelzálogos adóst személyes adóssá teszi, aminek következtében az új vagyonyújítás lehetősége előtte mindörökké bezárva marad.

Földvásárló szövetkezet helyett kötelessége a kormánynak a külföldi záloglevelek visszavásárlására megfelelő intézményt létesíteni, mert hisz ennek a pénzrel való ellátására sem kell több összeg, mint amennyit most a földvásárló szövetkezet az elárverezendő földek megvásárlására kér és állítólag a kormány kilitásba is helyezett. A pénzüzeteknek és a gazdáknak csak egy ily intézmény szolgálja az érdekét, mert ez lehetővé fogja tenni, hogy a gazda a súlyos zálogleveles kölcsön tartozását csökkentsen, ami által nemcsak ő jut jobb helyzetbe, hanem a pengőt hitelező másodhelyi pénzüzet is, aki nem kényszerül arra, hogy az ingatlan fedezetbe beálló értékcsökkenés összes következményeit maga viselje. Ha a Pénzügyminiszter ur a devalváció gondolatát a kis betétesekre való tekintettel vetette el, épp a kis betétesekre való tekintettel, kötelessége a záloglevél visszavásárlását előmozdítani, mert így minden anyagi áldozat nélkül, módja van a magyar mezőgazdaság talpraállításánál eredményesen közreműködni és az ország fizetési mérlegét lényegesen megjavítani.

Az OMKE hatvani fiókjá táviratilag üdvözölte Gömbös Gyula miniszterelnököt. A hatvani OMKE legutóbb tartott választmányi ülésén Blumenthal Béla elnök javaslatára egyhangú lelkesedéssel határozta el, hogy Gömbös Gyula miniszterelnököt az OMKE budapesti nagygyűlésen tartott nagyértékű felszólalása alkalmából, amellyel az ország kereskedőtársadalmába újra bizalmat öntött, — táviratilag üdvözlik.

Az Egri Izs. Fülléregylet jubileuma.

Harmincöt évi önzellen és a társadalmi segítés minden terén végzett munka után az Egri Izs. Fülléregylet május 21-én tartotta jubileumi diszgyűlését. Eger város széles rétegeinek együttérzése kísérte e határnap megünneplését, sokan megjelentek azon a város vezető tényezői és előkelőségei közül is, mert az egyesület érdemeiben gazdag 35 éve a Fülléregyletnek minden oldalról csak megbecsülést szerzett.

Az ünnepség egyúttal alkalomul szolgált arra, hogy érdemes alapítójának, özv. *Rotschild Arminné* elnöknek a Kormányzó által adományozott Vöröskereszt érdemérmét is átadják.

A Fülléregylet székházának disztermében *Polatsik Jenő* vezérigazgató nyitotta meg az ülést, visszaemlékezve az egylet szociális munkásságára, amelyet a szegények megsegítésére végzett, lelekezetű különbség nélkül juttatva adományait a rászorultaknak. Üdvözölte özv. *Rotschild Arminné* magas kitüntetésébe alkalomból s a diszgyűlés bizalmáról és támogatásáról biztosította további munkája során.

Trak Géza polgármester a város háliját kifejező szavak kíséretében nyújtotta át a kitüntetést. Rámutatott az elnök tiszteletet keltő munkájának jelentőségére, amely abban mutatkozik, hogy a nehéz időkben az egyletnek nem kis részben sikerült megszilárdítania a város szociális békéjét és nyugalomát azzal, hogy kenyeret adott az elesetteknek.

Az érdemérmét *dr. Petro Kálmán* országgyűlési képviselő tűzte a kitüntetett mellére. Megható szavakkal ecsetelte az elnök szociális érdemeit. Elégületlenség és nyomor terjeng az élet felett mindenütt, de megnyugtálja az embert az ilyen perc — mondotta — amelyben a szeretetről és igaz jóságról nyer bizonyosságot. A bajok megoldása: a hit s ez a hit vezérelte egész életén át az elnököt is. A bibliai Rűth lelke lakozik benne, mert ő is, mint amaz a szántóföld elhullott kalászeit, összegyűjtötte a szegényeket, gyermekeket és felnőtteket, szerető anyai szívének melegével ellátta őket és visszaadta az életnek. Az új élet sóvárgott lelke ő, a Nova Creatura, a jobb és mélyebb értelemmel felruházott ember, amely menteni jött és nem folytatni a pusztulást. Bár minél több ilyen asszonyt adna az Isten a magyar hazának.

A mélyen megindító szavak után *dr. Róth Emil* főrabbi és a jubiláló egylethez közelálló előkelőségek, az iskolák vezetői köszöntötték az ünnepeltet, aki szerényen mondott köszönetet az ünneplésért. A diszgyűlésen elhangzott s a lélek érzéseit maradéktalanul soha ki nem fejező szavak elröppenése után is még sok éven keresztül szeretet és támogatás kísérje az egyesület és tisztes elnökjének gazdag eredményeket ígérő munkáját.

Gyöngyösi repülónap. A gyöngyösi MOVE repülősztálya június hó 4-én d. u. 3 órai kezdettel a karácsondi ut meletti gyakorlótérre a m. kir. légügyi hivatal, a magyar Légilörgalmi r.t. és a Műegyetemi Sportrepülő egyesület támogatásával, repülónapot rendez, amely alkalommal Anna főhercegnő fogja a „Gyöngyös 33” vitorlázógépet megkeresztelni. Az ünnepség programja a következő: 1. Üdvözlő beszéd: tartja *dr. Puky Árpád* polgármester, a Gyöngyösi „Movero” elnöke 2. A „Gyöngyös 33” megkeresztelése. 3. Motoros gépek tisztelő felvonulása. 4. Műrepülő rajgyakorlatok 3 Weisz Manfréd típusú géppel. 5. Magas start Zöglin típusú sikló géppel.

6. Műrepülő verseny a Gerly 13 és W. M. típusú gépek között. 7. Autóvontatásos start a Professor típusú vitorlázó géppel. 8. Rajgyakorlatok 5 W. M. típusú repülőgéppel. 9. Repülőgépvontatásos start a „Gyöngyös 33” vitorlázó géppel. 10. Ballonvadászat motoros repülőgépekkel. 11. Motoros repülőgépek tisztelő felvonulása a közönség előtt.

A hatvani Katolikus Legényegylet hangversenye. Hatvan társadalmának valóban nagyszerű élményben volt része május 24-én este a Katolikus Legényegylet hangversenye alkalmából. Az est kiemelkedő pontja Gröber Sári operacénekesnőnek, a magyar kir. Operaház tagjának páratlan sikerrel járt fellépése volt. A Legényegylet vegyeskarának ez volt a bemutatkozása. A közönség bensőséges örömmel honorálta tapsaival a nagy sikert, amely szót a szereplő karnak, de elsősorban a kiváló, rátermelt vezetőnek, Nagy József reáliskolai tanárnak. A főiskolások zenekara s Rottenbacher Tibornak zenekari kísérettel előadott hegedűszólója valamint Szádeczky Margitnak a zongorajátéka is sok elvezetést szereztek a nagyszámban megjelent közönségnek.

A Katolikus Népszövetség egri közgyűlése.

Lapzárlta miatt csak röviden foglalkozhatunk azzal a kimagasló eseménnyel, amely Egerben május 27-én zajlott le *dr. Szmeccsányi Lajos* érseklőpásztor elnöke alatt.

A közgyűlés kiemelkedő pontja Eger ősz érseklőpásztorának magasan szárnyaló gyönyörtű beszéde — apostoli tanítása volt, amelyet a közgyűlés tagjai rajongó szeretettel tündető meleg megnyilatkozásával fogadtak.

Ernszt Sándor pápai prelátus v. miniszter és *dr. Czettler Jenő* országgyűlési képviselő kiválóan értékes beszédei is mély hatást tettek a közgyűlésen jelenvoltakra.

A küzködésekkel teletett, hitében és bizalmában erősen megrendült közéleti levegőre bizonyára áldásosan hatnak a hitélet országos nevű kiválóságainak hitet, bizodalmat, reményt keltő és iránytmutató nagyszerű megnyilatkozásai.

Dr. Hammersberg Elemér tb. vm. tisztifőorvos nagy sikere a párisi „Comité de la foir” pályázatán.

A Hevesvármegye I. év február 27-iki lapszámában részletesen ismertettük *dr. Hammersberg Elemér* hatvani járásovosnak nagyjelentőségű találmányát. Az általa feltalált és szabadalmazott erekltő műszernek használata a véres műtételnél, egy harmadára csökkenti az operációs időt.

Jóslásuk bevált! A 823 pályázó közül, akik között 566 francia és 257 külföldi volt, (22 magyar) 11 került a döntőbe, akik közül csupán 7-et díjaztak, és ezek egyike volt *dr. Hammersberg Elemér*, aki nagyhorderejű találmányáért a bronzérmét nyerte!

Kétszeres az örömünk, mert oly megyebeli kiválóságot ért a megérdemelt, diszes kitüntetés, aki egyszerű mint lapunk belső munkatársai közé is tartozik!

Hősök napja.

Május utolsó vasárnapja — a zarándoklás. — a nemzeti kegyelet oltárán való áldozás — az emlékezés nagy napja.

Millió és millió szenvedő magyar szülő, testvér, gyermek kesergő lelkéről tépődik le ilyenkor a behegedt seb fölötti vékony réteg és szenvedő lelkük elzarándokol a világ minden táján jeltelen sírokban nyugvó övéikhez.

Emlékezzünk. — hangzik az ünnepi szónokok szava — a hősi halottak emberfeletti ténykedéseire és arra a legnagyobb áldozatra, amelyet megdicsőült hőseink életük föláldozásával hoztak a haza oltárán.

És emlékezzünk! Az őrjöklő lelkek tájdalomszűlőte könnyei nemelyiknél bent, sokaknál kint leperregnek és valahol a föld mélyén, vagy elpárologva a föld felett összefolynak és eljutnak üzenetet hozó harmat alakjában a világban szerte szórt hősi halottak sírhantjaira.

Mindent megkap a hősi halott — szóban, virágban és könnyben.

A hatvani hősi halottak szobránál lefolyt ünnepségen új hang szólalt meg.

Dr. vitéz Sziráky Károly nagyszerű szónoki beszédében a hősök ünnepét az élő hősökkel szembeni kiegyenlítetlen tartozás nagy napjának nevezte el. Hivatkozván arra a megdönthetetlen igazságra, hogy az élő hősöket — hősi halott bajtársaikkal

csak a sors pókfonalnyi vékony szála választotta el.

Szép, lélekemelő volt a hatvani társadalom kegyeletes megemlékezése.

Cserey Vilmos ny. tábornok lelkes megnyitó beszéde, dr. vitéz Sziráky Károlynak a harctérről és az életből vett fájó epizódjai könnyekig meghatották az ünneplő közönséget.

Rába Rudolf hitoktató a hősi halottak temetőjében tartott magas szárnyalású beszédet.

Mutschenbacher László és Mészáros Pál kitünő szavaltatai, a reál gimnázium növendékei szavalókórusának nagyszerű szereplése, a kath. legényegylet vegyeskarának, a Máv. dalkörnek megható ének számai és a cserkész zenekar sikerült működése mély nyomokat hagytak az ünneplő közönség lelkében.

Az ünnepség legszebb, — legmeghatóbb jele- nete volt, amidőn a fekete gyászruhába öltözött hadi- özvegyek a hősi halottak temetőjében álló leszületre fölhelyezették a „hatvani Anyák” maguk csinálta koszoruját az idegen nemzetek fiainak sírhantjai fölé.

Az iskolák növendékei által nagyon szépen rendezett virágokkal, gyeppelel földszitelt hősi halottak temetője nagyszerű tanubizonyossága annak, hogy ott, ahol a tantestületek vezetőiben megvan a kellő érzés — sok mindent lehet gyönyörű példaadásként — az ifjúsággal cselekedni.

Látogatásunk a pásztói alapítványi Margit kórházban.

Hosszu hetek óta olombetűkben áll a pásztói alapítványi Margit kórházban tett látogatásunk beszámolója. A felgyülemlett anyaghalmoz miatt csak most áll módunkban a látottakról referálni.

Valami különös jó érzés hatotta át a lelkünket, amikor dr. Zemán Dezső igazgató főorvos kalauzálása mellett megtekintettük a kórház betegeit, helyiségeit. Pedáns, tiszta kis egészségügyi intézmény ez a kórház, amelyet a gróf Almássy család bőkezűsége és nemes gondolkodása segített megteremteni.

A Budapest salgótarjáni vonalon keresve sem találunk ilyen helyet, amely a közegészségügyet ilyen kitünően szolgálná, különösen ott, ahol a legnagyobb szükség van rá, a szegények között!

Igen fontos hivatást tölt be a kórház, a messze vidék leginkább ipari sebesültjeinek valószínű áldás! A betegek 70-80 százaléka sebészeti beteg, akiknek igen nagy része heveny sérüléssel kerül a kórházba s, akiknél valószínű az életet jelenti a kórház közelsége. Megtekintettük a kórház férfi és női osztályát és örömmel állapíthattuk meg, hogy a betegek mindegyike, még a legsúlyosabb operáltak is, a szerencsés gyógyulás útján voltak és a legnagyobb elismeréssel emlékeztek meg kérdő szavainkra a róluk való szeretetteljes gondoskodásról.

A kórháznak egy igen fontos és rendkívül értékes eszköze a Röntgen gép. Alkalmunk volt megtekinteni néhány nagyszerű felvételt, amelyből információk szerint még a stuttgarti egyetemre is vittek ki, érdekes esetek ismertetése céljából.

Nagy értéke még a kórháznak az árnyékmentes mutólámpája, továbbá a sterilizátorgép, amelyben 2 atmoszféra nyomás mellett cca 130 fokos gőzt fejlesztenek, a tökéletes sterilizálás keresztülvitelére.

Ez a kiváló intézmény nemcsak az orvosi szemüvegen nézve mondható kitünőnek, hanem a mai nehéz viszonyok között gazdasági szempontból is mintaintézménynek nevezhető.

A kórház dacára a fennlógó nehézségeknek, tisztán ápolási díjakból tartja fenn magát, dacára annak, hogy az országos betegápolási alap terhére a mult 60-80 betegével szemben, ma csak 25 beteget lehet ápolni.

A kórház régi vagyona, amelyet dr. Zemán Dezső igazgató-főorvos lelkes agilitása teremtett meg, így a Laczkó féle 400.000 K.-s adomány is, hadikölcsönkötvény alakjában értéktelenedett el.

A kórház reális költségvetésekkel dolgozik, egyetlen fillér tartozása nincsen.

A betegek ellátása kitünő, hetenként 4-szer kapnak húst. Saját kis gazdaságuk van, ahol sertésállományt is tartanak.

A kórházban az ápolást a szent Keresztről elnevezett irgalmas nővérek végzik, ők látják el a konyhát, a gazdaságot, és mindennemű egyéb munkát is a náluk megszokott, közismert ügybuzgalommal és szeretettel.

A kórház minden munkáján dr. Zemán Dezső igazgató főorvos mesteri szakavatott vezetése látszik, amely telve van tudással, lélekkel és emberszeretettel. Az ő nehéz, nagy munkájában odaadó segítő-társai dr. Sommer Bertalan alorvos és dr. Braun Sándor segédorvos.

A vármegye illetékes vezetőinek figyelmébe ajánljuk e kitünő intézményt, melynek fejlesztése közegészségügy szempontjából eminens kötelesség volna. Szerintünk a fertőző osztály felállítására legalább 8-8 ágygal ugyszólván nélkülözhetetlen.

A balatonfüredi orvoshat.

Értesülésünk szerint igen jól sikerült Balatonfüreden a május hó 14-étől május hó 20-áig tartott orvosi tanfolyam, amelyet ott immár kilenc egymás utáni évben rendeznek meg állandóan fokozódó sikerrel és eredménnyel.

Az odasereglő orvosok minden délelőtt orvos-tanárok előadásait hallgatták s a magas nivójú előadásokban rámutattak az orvostudomány legújabb vívmányaira s azokra az utakra és irányokra, melyeken még tovább és mindig tovább lehet haladni a közös és nemes cél: az emberiség szenvedéseinek enyhítése, s boldogítása felé. Méltán ünnepezték a résztvevő orvosok az előadó tanárokat és hálásan köszönték meg nekik az előadások megtartását. Nagy jelentőségét igazolja e tanfolyamnak az is, hogy a kultuszminiszter zárta be azt, méltatva annak áldásos szükségességét és ígérve a kormány támogatását.

Reggelenként az orvosok megfürödtek Balatonfüred világhírű természetes szénsavas vizében, mely már oly sok betegünknek hozott enyhülést, gyógyulást. Délutánonként pedig hajókirándulásban volt részük s elgyönyörködtek a Balaton kimeríthetetlen s szinte leírhatatlan szépségében.

Nem kétséges, hogy legszerencsésebb és a legkedvesebb gondolatok egyike került Balatonfüreden megvalósításra, hogy ott minden évben orvoshatot rendeznek. Ebben természetesen legnagyobb része van Balatonfüred főigazgatóságának, akik fáradtságot nem ismerve buzgólkodtak azon, hogy minden orvos, ki a tanfolyamon részt vett, a lehető legjobban el legyen látva és a lehető legjobban érezze magát. Fáradtságuk nem volt hiábavaló, mert az orvoshaton résztvevők mindnyájan a legszebb emlékekkel és kötelező hálával mondtak búcsút a vezetőségnek azzal, hogy egy év múlva a viszontlátásra.

Nemeslelkű adományok a vallásos élet mélyítésére.

Ebben a nehéz, gondokkal telített életben, ahol az embereket a rideg önzés, csak a sajátmaguk érdekeinek istápolása vezeti embertársaik testén keresztül is, — jóleső érzéssel számolunk be a közelmúltban történt két nagyszerű adományról, ahol az adományozók lelkét a vallásos mély érzés, s a hitélet mélyítése vezette adományaik megtételénél.

Wohlstein Jakab gazdasági tanácsos, jószágigazgató adománya.

A lőrincii izr. hitközség május hó 18-án lélekemelő ünnepség keretében avatta fel a Wohlstein Jakab hitközségi elnök által adományozott nagyértékű tórárt.

Az ünnepségen az ugvacsak jótékonyágáról és nemeslelkűségéről közismert földesúr, báró Schossberger Rezső is megjelent, továbbá a környék hitközségeinek küldöttségei, és számos előkelő főrabbi. Ugy az egyházi szertartáson, mint az azt követő banketten a tudós főpapok, barátok és tisztelők egymásután állottak fel és meleg szavakkal köszöntötték azt a nemesen gondolkodó férfit, aki példás adományával utmutatást adott, hogy miként lehet és miként kell igazi vallásos emberi életet élni. A kegyelet oltárán nagyszerűt áldozott akkor, amikor elhunyt szülei emlékére haláluk évfordulóján előbb egy új temetőt, most pedig egy új tórárt ajándékozott.

Kürti János és neje Nosza Erzsébet adománya.

Régi, érdemes tagja Ecsöd község kicsiny társadalmának Kürti János kispapja. A gyöngyöspatai választókerület lakossága előtt még a régi választásokból kifolyólag is jócsengésű a neve!

A politikai élet mozgalmait most már nem érdeklék. Jóleső érzéssel hallgattuk az ő vendégszerető házában, hogy milyen nagy örömmel, és szíves áldozatkészséggel emelte ő és szorgos munkában élő felesége a község bejáratánál álló mintegy 800 pengő kiadással járó feszületet, az Isten dicsőségére. Ime, egy nagyszerű példa, tanubizonyossága annak, hogy az egyszerű emberek sorában is akadnak nemesen gondolkodó, áldozatos lelkek!

Dr. Niedermüller Ferencné ünneplése.

A hatvani községi polgári leányiskola gondnokságának legutóbb tartott gyűlésén Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos meleg szavakkal üdvözölte az intézet igazgatónőjét, aki 26-ik éve, hogy nehéz hivatását oly szép eredménnyel tölti be. Dr. Niedermüller Ferencné 26 esztendővel ezelőtt alapította meg ezen intézetet, amely hiánypótló volt s ma már Hatvan kulturtörténetének igen nagy értékét képezi.

Az iskola gondnoksága szeretettel üdvözölte dr. Niedermüller Ferencné igazgatónőt, s egyhangú lelkesedéssel fogadta el Hirling Gyula azon indítványát, hogy felir a közoktatásügyi miniszterhez, hogy az intézet érdemeiben dus igazgatónőjét az őt jogosan megillető rangosztályba sorozza!

Az egri kereskedők feliratban üdvözölték Gömbös miniszterelnököt. Az Egri Kereskedők Egyesülete Gömbös Gyula miniszterelnököt az OMKE közgyűlésén mondott nagyszabású és a magyar kereskedő osztály sérelmeivel foglalkozó beszéde alkalmából feliratban üdvözölte. A felirat lelkes ragaszkodásáról biztosítja a kormányelnököt nemzet-újító munkájában s az egri kereskedők reménységéről ad hangot, amely a miniszterelnök nyilatkozatai után az ország egész kereskedelmi életén és a nehéz helyzetben levő egri kereskedőkön is urrá lett. Az üdvözlő feliratot már el is juttatták a miniszterelnökhöz.

A váli frontharcos főcsoport május hó 28-án róttá le kegyeletét a világháborúban elesett hősökkel szemben. Az ünnepség programja a következő volt: Mise után a frontharcos csoport zárt rendben zászló alatt vonult ki a temetőbe Jakkal Andor fegyelmbizottsági elnök vezetésével. Tarján Lajos főcsoport elnök a teljes ünnepség rendezését látta el. A temetőben nagyszámú közönség jelent meg ahol a Káli Dalkör, melyet Palkó Lajos karnagy vezényelt, négy énekszámallszerepelt. Az ünnepi beszédet Káló József jegyző tartotta, majd Bessenyei Irén, Tóth Böske és Antal István szavaltak. Közzene alatt a frontharcosok koszorút helyeztek a hősök sirjaira. Ezután futott be a kegyeleti staféta, melyet a leventék két csapata, a tüzoltók és a polgári iskola csapata képezett és megkoszoruzta a hősök keresztjét. Első befutó a polgári iskola stafétája volt. Ezen stafétát Kiss József és Hegyi Andor rendezték. A záróbeszédet Dr. Mezey László főjegyző tartotta. A Himnusz elhangzása után az ünnepség végetért.

A kiskisújtási ref. Horthy-reál-gimnázium internátusába

a következő iskolai évre 80 tanuló vehető fel. A reál-gimnáziumban a francia nyelv a kötelező. Az internátus a reál-gimnáziummal szemben két holdas befűtött telken fekszik, modern berendezésű, külön háló, tanuló, étkező és olvasó termek vannak; továbbá vízvezeték, zuhanyfürdői hideg és meleg vízzel, tennispályája, külön torna és játékvárva van. A tanulmányi felügyeletet és az órákra való előkészítést három bennlakó tanár látja el. Az évi teljes **ellátás** (őtszöri étkezéssel naponta) díja 600 P. pengő, mely havi 60 pengős részletekben is fizethető. Indokolt esetben kedvezményt is kaphatnak a növendékek. Felvételi kérvények az előző évi bizonyítvánnyal és 10 pengő felvételi díjjal együtt június hó folyamán nyújtandók be a református Horthy-reál-gimnázium igazgatóságához. A hely biztosítása érdekében kívánatos a mielőbbi jelentkezés. Előjegyzést elfogad. „Tájékoztatót” küld és mindennemű felvilágosítást készséggel ad a reál-gimnázium igazgatósága.

Magyar Könyvnap: június 1–3.

Tekintse meg *Hatvanban* a „HON. FOGYALMAS” rt. propaganda sátrát, a **Ősők szobra** előtt!

1995/1k. 1933. szám.

Arverési hirdetmény-kivonat.

Egyházmegyei Takarékpénztár rt. végrehajtónak Székely János végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 235 P. tökekövetelés és járulékai behajtása végett az Egri kir. járásbíróóság területén levő, Eger városában lekvő s az egri 3816 számú betétben A I. 1. 2. sorsz. 2255 és 2256 hrsz. alatt felvett *Hatvanas* ezr. utcában lévő ház, udvar és kertből Székely János nevének álló $\frac{2}{3}$ -ad részre, annak alkotó részei s tartozékaira 2000 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1933. évi június hó 27 napján dél-élt 9 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helységében földszint 13 sz. ajtó, logiák megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron és a fedezeti elv sérelmével nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzt a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX, t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kikiáltótnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói

letéltbe helyezésétől kiállított letéti elismervényt a kikiáltótnak átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170., §§; 1908: LX. t.-c. 21. §).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékai szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: XLI. 25. §).

Eger, 1933. évi február hó 22. napján.

Rombai s. k.
kir. jbiró.

Csongrádvármegyei Általános Tanítóegyesület üdülőháza, nyilvános étterme és szállodája

Mátrafüred (Bene)
Bérlő: WICKL PÁL
Telefon: Mátrafüred?2.

Egész éven át nyitva.
Elsőrendű szálloda, 16
tágas, világos déli fekvésű csendes szobával. Minden szobában folyó viz. Külön fürdőszobák. Minden

igényt kielégítő kényelem. Modern étterem, napozó. — Penzió. Diétás koszt. Szőlőkura. Szolid árak. Figyelmes kiszolgálás. Elő-és utóidényben engedmény.

A szerkesztésben résztvesznek:

Egerben: Dr. Erlach Sándor, Gyöngyösön: Dr. Katrics Kálmán, Tiszafüreden: Dr. Végh József
Kevesen: Figlár Géza, Pásztón: vitéz dr. Szilágyi Sándor.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Ög Vilmos, *Hatvan*, Telefon: 85.

Társzerkesztő: Balogh István Gyöngyös.

Kéziratok, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatal címére *Hatvanba* küldendők.

Hirdetések díjszabás szerint.

A hatvani vasuti felüljáró alatt az állomáshoz vezető ut mellett, emeletes saját házában nyitotta meg május elsején **szállodáját és éttermét**
CSEKŐ GYULA.

A gyönyörű arnyas kerthelyiség valósággal üdülőhely. A megyebeliek csak egyszer próbálják meg! Álljanak meg autóikkal! A legizletesebb ételek és italok szolid polgári áron lesznek kiszolgálva.
Olcsó menü és penzió rendszer!

Egyes szám ára 50 fillér.

Bindfeld Márk és fiai részvénytársaság

épületfa-kereskedő cégnél
a legmodernebb kivitelű
cementárúk és műkövek
beszerezhetők.

Hatvan. Telefon 30.

Blumenthal Béla

épületfa-kereskedése és
cementgyára.

Hatvan. Telefon 29.

Elsőrendű cementárúk!

Mindennemű építőanyag:

cement, téglá, cserép, nád, kőpor stb.
a legjobb minőségben kapható.

ÉDES és DECSY

IRÓGÉPCÉG

Budapest VII. Akácfa utca 13.

Írógépek 50 pengőtől, Remington Royal, Smith Oliver olcsó árusítása jótállás mellett. Szakszerű javítóműhely.

Jó munkáért kitüntetve.

Eladó gyümölcsfa- oltványok

KESERŰ BÁLINT faiskolájában, Pusztamonostor, Szolnok megye. (A Magyar Faiskolai Szövetség tagja.) Alma, körte, szilva, kajszli, cseresznye, meggy, dió, eperfa magról, vadkörte és vadalma, két éves csemeték. Versenyképes minőség és árak. Árjegyzéket kívánatra küldök. Látogatókat szívesen fogadok. Telepem közvetlenül a pusztamonostori vasútállomás mellett van.

Minden városban és minden faluban tudják, hogy milyen kellemes és előnyös megszállni. **BUDAPESTEN a BRISTOL SZÁLLÓBAN.**

Előzékeny kiszolgálás.

Kellemesen fűtött szoba. Kitűnő ellátás.

Naponként és személyenként 12. — P.-ért.

Központi iroda:
Horváth Mihály ucca 774.

**Nagy és kisméretű!
géptégla, hornyoltcserép!**

A hatvani Gőztégla és Cserépgyár r-t.
hatvani gyártelepén künö minőségű.

Nagymeretű téglá hornyoltcserép
Kisméretű „ Geranocserép

TELEFON: VIDEKI
Központi iroda 22. Vaszonteladók
Gyártelep 31. keresünk.

**Olcsó áron,-
részleltelzésre is kapható!**

Standard

rádiókészülékek

Illés Béla

radiószaküzletében.

Eger. Telefon: 230.

Bell Miklós

tégla és
cserép-
gyára.

Mátraderecske.

A gondos háziasszonynak
csütiörtökön
első teendője, hogy felkeresse
HAJDU ARMIN

üzletét,

ahol friss pörkölésű elsőrendű

kávéf

kap igen jutányos áron! — Denaturált szesz nagyban és kicsinyben! — Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölk! — Saját érdeke parancsolja, hogy egyszer próbálja meg.

Parád Szénsavas fürdő, gyógy-fürdő, arzén- és vastartalmu természetes ásványvízforrása.

gyógyintézet. Kiváló eredménnyel gyógyítja a női ivarszervek különféle megbetegedéseit (magtalanosság, a méh idült lobja, petefészekgyulladás, izzadásmányok stb.) Előidényben legalább 1 napig a fürdőben tartózkodó vendégeknek május 14-től június 25-ig 25% o. **köztisztviselőknek a szoba és fürdő árából 50% o. engedmény!** Előidényben köztisztviselőknek kétanyas szabályon személyenként 6 — pengőért, egyágyas szobában 6 pengő 50 fillérért teljes ellátás. FOLYO VIZZEL ellátott, modern, kényelmes szobák. Napi előnézés 1 pengő 20 fillér.

Penzió- és menürendszer. Mersékelt vendéglői árak!

Prospektust és bármilyen felvilágosítást készséggel nyújt a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG, PARÁDFÜRDŐ, Telefon Parád 1.

NYOMATOTT VÉGH DEZSŐ KÖNYVNYOMDAJÁBAN HATVANBAN